

Onderwerp

Voortgangsrapportage Nieuwe Natuur 2017

Registratienummer

2059591

Datum

18 april 2017

Auteur

B. Tolboom

Afdeling/Bureau

GE

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Appelman, J.N.J.

Ter kennisname aan PS en

burgerleden

Kern mededeling:

Op 17 december 2014 hebben Provinciale Staten aangegeven welke projecten aanspraak kunnen maken op middelen van het programma Nieuwe Natuur, waarbij aan elk project een maximaal budget is toegekend. Gedeputeerde Staten maken een halfjaarlijks schriftelijke voortgang van het programma en de bijbehorende projecten. Bijgevoegde rapportage geeft de voortgang van de projecten en het programma weer tussen september 2016 en april 2017.

Mededeling:

GS hebben met het toewijzingsbesluit van 17 december 2014 het mandaat gekregen om voor de gehonoreerde projecten intentie- en realisatieovereenkomsten aan te gaan voor zover deze passen binnen de kaders van het PS-besluit van eind 2014. GS houden met behulp van de vastgestelde meetlat toezicht op de uitwerkingskaders en het borgen van deze kaders in realisatieovereenkomsten. GS zien er op toe dat het gaat om haalbare en betaalbare projecten en dat er zorgvuldige communicatie met de omgeving plaatsvindt. In de overeenkomsten kunnen (financiële) verplichtingen worden vastgelegd op basis van de vastgestelde geactualiseerde toekenningstabel (24 februari 2016).

Eén van de criteria van de meetlat stelt dat de projecten binnen vijf jaar na het besluit onvoorwaardelijk kunnen starten met de realisatie. Rekening houdend met de maximale ingeschatte doorlooptijd van twee jaar voor het doorlopen van de noodzakelijke publiekrechtelijke procedures, moeten daarom uiterlijk eind 2017 de realisatieovereenkomsten zijn afgesloten.

De voorliggende rapportage geeft inzicht in de voortgang van het programma en de projecten in het algemeen en op specifieke aspecten zoals planning, grond, financiën en draagvlak in het bijzonder. Met deze opzet wordt zowel integraal als per project inzicht verschaft in de issues die van invloed zijn op de voortgang. Op projectniveau wordt geanalyseerd welke aspecten kritisch zijn voor het tijdstip (voor eind 2017) ondertekenen van een realisatieovereenkomst.

Deze weergave is expliciet opgesteld door provincie waarbij naast eigen waarneming en kennis ook informatie van de initiatiefnemer en omgevingspartijen is betrokken.

In de tabel in de samenvatting wordt aan de hand van kleuren per project weergegeven hoe de kansen op een realisatieovereenkomst voor eind 2017 en start van de realisatie voor eind 2019 op dit moment worden ingeschat.

Met betrekking tot de projecten die eind 2017 nog geen concreet perspectief lijken te hebben op de start van de uitvoering voor einde 2019 zal eind 2017 een voorstel aan PS worden voorgelegd hoe met het oorspronkelijke honoreringsbesluit van betreffend project om te gaan.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Voortgangsrapportage Nieuwe Natuur 2017	2054581	ja

--	--	--

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

PROGRAMMA NIEUWE NATUUR IN FLEVOLAND

Voortgangsrapportage op programma- & projectniveau

Nieuwe
Natuur

UITGAVE
APRIL
2017

INHOUDSOPGAVE

	Samenvatting	3
1	Inleiding	5
2	Achtergrond en analyse	6
	Stand van zaken	6
	Programmafocus en kritische succesfactoren	6
	Mededinging en staatssteun	9
3	Voortgang	10
	Communicatie, positionering en draagvlak	10
	Financiën	13
	Risicomanagement	16
	Natuurcompensatie	17
	Projecten	18
1	Urkerveld	19
3	Nieuwe Natuur bij Schokland	22
6	Ruimte en Lucht voor Natuur	25
8	Oostkant Dronten	28
9	Natuur op G38	31
10	Swifterpark	34
12	Oostvaardersplassen	37
15	De Eemvallei-Zuid	41
15d	Het Luierpark	48
15e	Het Kroonbos	51
16	Kop van het Horsterwold	54
17	Noorderwold - Eemvallei	57
17a	Vierkante meter natuur	61
18	Pioniernatuur	64
21	Harderbos en Harderbroek verbonden	68
22	Gouden Randen langs Pampushout	70
	Colofon	73

SAMENVATTING

	Situatie oktober 2016	Stand maart 2017	Verwachting Realisatieovereenkomst 2017/ Start uitvoering 2019	Samengevat
Harderbos-Hardbroek verbonden	Realisatieovereenkomst	Opgeleverd	++	Het project is in december 2016 opgeleverd.
Kop van het Horsterwold	Realisatieovereenkomst	Realisatieovereenkomst + in uitvoering	++	De beperkte hoeveelheid beschikbaar plantsoen leidt er toe dat ook het plantseizoen 2017/2018 nodig is om het bos te planten. Hierdoor loopt de planning uit naar begin 2018.
Natuur op G38	Realisatieovereenkomst	Realisatieovereenkomst + in uitvoering	++	Het project wordt medio 2017 opgeleverd. Er is veel belangstelling voor het project.
Swifterpark	Intentieovereenkomst	Realisatieovereenkomst	++	Het project zit in de realisatiefase. Aanvraag bestemmingsplanwijziging in voorbereiding. Start uitvoering afhankelijk van bestemmingsplanwijziging.
Luierpark	Intentieovereenkomst	Opgeleverd	++	Het project is in maart 2017 opgeleverd.
Vierkante meter natuur	Intentieovereenkomst	Intentieovereenkomst + start pilot	++	M2 werkt aan pilot om te bezien of het project voldoende aanslaat en haalbaar is in de praktijk, vooruitlopend op een definitieve locatie in Noorderwold-Eemvallei en/of Gouden Randen langs de Pampushout.
Oostvaardersplassen	Intentieovereenkomst	Intentieovereenkomst	+	Vooralsnog vindt overleg plaats tussen provincie en RVB over het beschikbaar krijgen van de kavels Hollandse Hout. Doordat er verschillende ruimtelijke ontwikkelingen zijn voorzien op en rond de kavel, verloopt het proces minder snel dan voorzien.
Eemvallei-Zuid	Intentieovereenkomst	Intentieovereenkomst	+	Staatsbosbeheer en de 'kralen' werken constructief aan een gezamenlijke planuitwerking voor de realisatieovereenkomst die ook dient voor de anterieure overeenkomst Oosterwold. Het ruimtelijk-planologisch kader en de beschikbaarheid van kavels maken het proces complex. Vanwege de beschikbaarheid van kavels wordt voorzien dat Eemvallei-Zuid in twee fasen gerealiseerd wordt. Het Middengebied maakt deel uit van de tweede fase. De agrariërs in het Middengebied zijn door Staatsbosbeheer en de provincie meegenomen in het proces.
Voedselbossen	Intentieovereenkomst	Intentieovereenkomst	+	
Vliervelden	Intentieovereenkomst	Intentieovereenkomst	+	
Speelwildernis	Intentieovereenkomst	Intentieovereenkomst	+/-	De business case van Speelwildernis is vooralsnog niet sluitend.
Noorderwold-Eemvallei	Intentieovereenkomst	Intentieovereenkomst	+	De relatie met Oosterwold, de beschikbaarheid van gronden, het organische karakter van het gebiedsproces, de samenwerking met de kralen en de relatie met het Provinciaal omgevingsbeleid bepalen de voortgang. Vanwege de ontwikkelingsstrategie wordt het project in fasen ontwikkeld.

	Situatie oktober 2016	Stand maart 2017	Verwachting Realisatieovereenkomst 2017/ Start uitvoering 2019	Samengevat
Nieuwe natuur bij Schokland	Intentieovereenkomst	Aanvullende Intentieovereenkomst + principe-overeenstemming over sluitende businesscase	+	Er is een principe-akkoord over de business case. De bijdrage vanuit pNN/provincie is gemaximeerd tot 91 ha. In de periode tot 1 augustus 2017 zullen de betrokken partijen gezamenlijk en onder leiding van de gemeente Noordoostpolder op basis van een planuitwerking toewerken naar de realisatieovereenkomst. In de komende periode moet ook definitieve zekerheid worden verkregen over de bijdragen van de andere partijen om tot een sluitende businesscase te komen.
Urkerveld	Intentieovereenkomst in voorbereiding	Intentieovereenkomst	+	Tussen RVB en de provincie vindt overleg plaats over verkrijging van de gronden voor het project. De splitsing van hoeve en kavel vormt daarbij een belangrijk aspect. Tevens wordt gewerkt aan de planuitwerking. De verwachting is dat voor eind 2017 een realisatie-overeenkomst kan worden getekend.
Gouden randen langs de Pampus-hout	Intentieovereenkomst in voorbereiding	Intentieovereenkomst	+	Het verkrijgen van de gronden van RVB en het regelen van de bijdrage in de inrichting door gemeente Almere en/of Waterschap Zuiderzeeland bepalen de voortgang.
Ruimte en lucht voor natuur	Intentieovereenkomst in voorbereiding	Intentieovereenkomst	+/-	In vergelijking met vorige rapportage is er weinig voortgang te melden. Een en ander blijft afhankelijk van de gebruikmaking van het terugkooprecht door RVB van de resterende hectares van NLR en daaraan gekoppeld het sluitend krijgen van de business case.
Pioniernatuur		Intentieovereenkomst verstuurd	+/-	De ruimte voor Pioniernatuur in de natuurkernen van Noorderwold-Eemvallei is beperkt. Door de organische wijze waarop Noorderwold-Eemvallei zal worden gerealiseerd, is het moeilijk om op korte termijn concrete definitieve locaties beschikbaar te krijgen voor Pioniernatuur. Tijdelijke oplossingen zijn aanwezig. Het project moet daarvoor met haalbare en marktconforme voorstellen komen. Daarvoor worden in het voorjaar van 2017 afspraken gemaakt die in het najaar worden geëvalueerd om de kansen van het project te kunnen beoordelen.
Oostkant Dronten	Intentieovereenkomst in voorbereiding	Intentieovereenkomst	+/-	Het gebiedsproces is vooralsnog sterk op agrarische structuurversterking gericht. Er is op dit moment nog onvoldoende perspectief op het ontwikkelen van projecten nieuwe natuur als onderdeel van dit gebiedsproces. Momenteel wordt met een aantal agrariërs gewerkt aan een Plan van Aanpak. Uiterlijk in het tweede kwartaal van 2017 moet er duidelijkheid zijn over de kansrijkheid van het realiseren van nieuwe natuur als onderdeel van het gebiedsproces 'Oostkant Dronten' (go-no go).
Kroonbos	Intentieovereenkomst		Teruggetrokken	Ondanks vele positieve reacties op het concept Kroonbos en de inzet van stichting Het Kroonbos is het draagvlak voor de aanschaf van een boom minimaal. Hierdoor voorziet de stichting te veel financieel risico; reden waarom zij heeft besloten met het project te stoppen. Het concept (zonder verkoop van bomen) en het ontwerp van het Kroonbos is door Staatsbosbeheer omarmd waardoor zij het Kroonbos heeft aangelegd.

1 INLEIDING

Voor u ligt de voortgangsrapportage Nieuwe Natuur over de periode oktober 2016 tot en met maart 2017. Eind 2014 is door Provinciale Staten aangegeven welke projecten van de provincie de kans krijgen om ontwikkeld te worden en daarvoor aanspraak maken op middelen vanuit het programma Nieuwe Natuur. Gedeputeerde Staten geven u halfjaarlijks de voortgang weer van het programma en de bijbehorende projecten.

In deze rapportage wordt, conform de wens van Provinciale Staten, primair aandacht geschonken aan de voortgang van projecten tot en met maart 2017. Per project vindt u in deze rapportage een project-factsheet waarin in één oogopslag inzicht wordt gegeven in de voortgang en aandachtspunten. Daarnaast wordt u in het inleidende deel geïnformeerd over de thema's en onderwerpen die in meer algemene zin een rol spelen bij de uitvoering van het programma. Dit wordt gedaan in lijn met de motie van Provinciale Staten van 17 december 2014 waarbij Gedeputeerde Staten zijn opgeroepen om de programmasturing te behouden, vanuit deze regierol invulling te geven aan de uitwerkingskaders en toe te zien dat deze kaders zijn geborgd voordat overeenkomsten worden gesloten.

2 ACHTERGROND EN ANALYSE

In het toewijzingsvoorstel van 17 december 2014 zijn 22 projecten (deels) gehonoreerd. Het uitgangspunt voor het programma is dat de projectindieners van deze projecten zelf verantwoordelijk zijn voor de verdere uitwerking en realisatie van hun projecten. Voor ieder project zijn door PS middelen gereserveerd voor het verwerven van de benodigde grond, de inrichting en het beheer. Deze middelen worden definitief toegekend op het moment dat er ook daadwerkelijk een gedragen en haalbaar projectplan tot stand komt. De provincie ondersteunt de initiatiefnemers actief bij het uitwerken van hun projectplan en het voorbereiden van de realisatie al naar gelang de behoefte en zonder daarbij op de stoel van de initiatiefnemers te gaan zitten.

De eerste stap voor een project is het afsluiten van een intentieovereenkomst tussen de initiatiefnemer en de provincie. In de intentieovereenkomst worden de procesafspraken over de uitwerking van het projectvoorstel en de daarbij horende rol- en taakverdeling vastgelegd. Hier wordt onder andere vastgelegd welke kosten voor voorbereidende werkzaamheden in aanmerking komen voor vergoeding. Wanneer Gedeputeerde Staten met de intentieovereenkomst hebben ingestemd, wordt deze ondertekend door de Commissaris van de Koning en de projectindieners.

Nadat de voorbereidende werkzaamheden afgerond zijn, de planuitwerking definitief is gemaakt en de business case is getoetst en haalbaar is gebleken, wordt een realisatieovereenkomst gesloten tussen de provincie Flevoland en de initiatiefnemer. In deze overeenkomst worden definitieve afspraken vastgelegd over uitvoering, financiën, risico's, het op te leveren resultaat en het toekomstige beheer. Deze overeenkomst wordt door Gedeputeerde Staten vastgesteld. Na het sluiten van de realisatieovereenkomst worden de gereserveerde middelen (soms onder voorbehoud van publiekrechtelijke procedures) definitief toegekend en kan de uitvoering van het project starten om nieuwe natuur in Flevoland te realiseren.

Stand van zaken

Voor zes projecten zijn inmiddels realisatieovereenkomsten gesloten en is gestart met (de voorbereiding van) de uitvoering. Conform de verwachting in de vorige voortgangsrapportage zijn in de loop van 2016 voor alle overige projecten die (nog) participeren in het programma intentieovereenkomsten vastgesteld. Nadat in 2016 was vastgesteld dat het initiatief "Geitenboerderij met restaurant" in de nadere uitwerking niet haalbaar bleek binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur, heeft ook de Stichting Kroonbos begin 2017 moeten vaststellen dat een sluitende business case voor het project Kroonbos niet haalbaar was. De Stichting Kroonbos heeft zich daarom begin 2017 teruggetrokken uit het programma. Staatsbosbeheer heeft als reactie daarop en in overleg met de stichting besloten om in de Kop van het Horsterwold toch een kroonbos aan te leggen, echter zonder de verwijzingen naar gedecoreerden zoals in het oorspronkelijke projectplan 'Kroonbos' de opzet was. Staatsbosbeheer zal daarmee de 'eigenaar' worden van dit kroonbos.

ProgrammafOCUS en kritische succesfactoren

In 2016 waren de inspanningen vooral gericht op het sluiten van intentieovereenkomsten met alle initiatieven. Vanaf oktober 2016 is het programma een nieuwe fase ingegaan. In de afgelopen periode heeft het accent gelegen op het creëren van optimale randvoorwaarden om de initiatieven in 2017 naar realisatieovereenkomsten te brengen. Inmiddels is dat voor zes initiatieven gelukt. Voor de andere projecten komen wij in de nadere uitwerking van de voorstellen diverse opgaven tegen die van invloed zijn op de voortgang. Dat vraagt voor ieder project om maatwerk in het leveren van ondersteuning, die in sommige gevallen intensiever is dan van te voren verwacht. Hoewel ieder project zijn eigen uitdagingen

kent, komt er steeds meer zicht op de gemeenschappelijke factoren, die bij vrijwel alle projecten van invloed zijn op de voortgang.

Beschikbaar krijgen van de grond

Het heralloceren van de grond vanuit het voormalige Oostvaarderswold naar de plekken die nodig zijn om de gehonoreerde initiatieven te realiseren is een complexe puzzel. Tegelijkertijd is heralloceren van de grond een onmisbare randvoorwaarde voor de levensvatbaarheid van de initiatieven. De complexiteit van het grond dossier speelt daardoor een primaire rol voor de voortgang en kost veel tijd en inzet van de provincie. De benodigde gronden kennen verschillende eigenaren en zijn niet altijd vrij beschikbaar. Om de juiste grond beschikbaar te krijgen is soms grondruiling of het (vrijwillig) verplaatsen van zittende pachters nodig. De rol van de provincie is daarbij groot, omdat veel grond in eigendom is van het RVB. Het RVB heeft aangegeven alleen zaken te willen doen met de provincie en niet met individuele projectindieners of natuurorganisaties. Na een lange voorbereidingstijd is de verwachting dat in de loop van 2017 met het RVB overeenstemming wordt verkregen over een totaal-deal voor circa 90% van de benodigde gronden.

Grondmarkt

Hoewel de ontwikkeling van de waarde van de te verkrijgen grond op programmaniveau in balans is met de waardeontwikkeling van de huidige bezittingen, kan het effect van een waardestijging van grond op projectniveau van invloed zijn. Er wordt in voorkomende gevallen gezocht naar alternatieven om tot de gewenste natuurrealisatie te komen, zoals bijvoorbeeld een cofinancieringsconstructie met de gemeente Lelystad i.g.v. Oostvaardersplassen-Hollandse Hout. Daar kunnen met het toegewezen budget voor grond door de grondprijsstijging minder hectares worden verworven dan oorspronkelijk beoogd.

Uitgangspunt geen onteigening

Uitgangspunt van het programma is dat verplaatsing van agrariërs of pachters alleen mogelijk is op basis van minnelijke overeenstemming. Gedwongen verplaatsing is binnen het programma nooit aan de orde. Dat betekent dat altijd consensus moet worden bereikt met de eigenaren (en pachters). Dat geeft onzekerheid voor zowel initiatiefnemers als huidige gebruikers/eigenaren en het kost tijd om duidelijkheid te krijgen of gronden wel of niet kunnen worden verkregen. De provincie spant zich in om ten behoeve van alle betrokken partijen een zorgvuldig proces te doorlopen, waarin rekening wordt gehouden met de belangen van alle partijen én waarbij de periode van onzekerheid zo kort mogelijk wordt gehouden.

Nieuwe taken/rollen/verantwoordelijkheden

Een nieuw (bottom-up) proces vraagt van de betrokkenen (ambtelijke organisatie, projectindieners, politiek, natuurorganisaties en 'tweede ring') een andere rolopvatting met soms andere taken en verantwoordelijkheden. Niet alle partijen waren direct volledig ingesteld op deze nieuwe rollen en verantwoordelijkheden, waarbij niet de overheid maar de samenleving natuur ontwikkelt en realiseert. Het gaat om een systeemverandering, een nieuwe vorm van sturing, waarvan we gaandeweg merken hoe ingrijpend die eigenlijk is voor alle betrokkenen. Het kost tijd om alle betrokken partijen, inclusief de eigen organisatie, te laten wennen aan een nieuwe rol in het proces. Dat is niet alleen een uitdaging voor particuliere initiatiefnemers, maar zeker ook voor de TBO's en de gemeenten, die ook niet van nature ontwikkelende organisaties zijn.

Ook in de eigen provinciale organisatie leren we gaandeweg hoe met de systeemverandering om te gaan. Daarbij zien we dat volledig bottom-up niet op alle vlakken haalbaar is en dat een (meer) actieve rol voor de provincie soms nodig is om voortgang te boeken. De benodigde rol van de provincie varieert per initiatief en beweegt zich tussen het bieden van ondersteuning tot vormen van co-creatie, waarin het project in nauwe samenwerking tussen initiatiefnemer en provincie tot stand komt.

Open karakter van de besluitvorming

Het open karakter van de besluitvorming door Provinciale Staten heeft de nodige impact gehad op de voortgang van het programma. Het gaat daarbij in het bijzonder om die projecten die slechts gedeeltelijk door Provinciale Staten zijn gehonoreerd en/of projecten die door Provinciale Staten bij het toewijzingsbesluit aan elkaar verbonden zijn. In de gevallen waar Provinciale Staten een project slechts gedeeltelijk hebben gehonoreerd, heeft het de nodige tijd gekost om de consequenties daarvan te doorgronden en te vertalen in een aangepast projectplan. In de gevallen waar projecten door Provinciale Staten aan elkaar gekoppeld zijn, is gebleken dat het tot stand brengen van de gewenste samenwerking tussen initiatieven (bijvoorbeeld in Eemvallei en Noorderwold) een veel grotere uitdaging voor partijen is dan aanvankelijk werd verwacht. Dat geldt voor particuliere initiatiefnemers, maar zeker ook voor de TBO's, voor wie de samenwerking met particuliere initiatieven een groot appèl doet op hun veranderend vermogen. Daarbij spelen uiteraard ook (on)mogelijkheden van regelgeving e.d.

Afhankelijkheid van publiekrechtelijke afstemming en randvoorwaarden

In diverse projecten moeten we vaststellen dat de publiek-publieke randvoorwaarden (nog) onvoldoende op elkaar waren afgestemd om de initiatieven daadwerkelijk te kunnen laten landen. Dat leidt tot onzekerheid bij initiatiefnemers en stelt hun geduld op de proef, omdat de publiek-publieke afstemming in die gevallen het tempo bepaalt. Een voorbeeld van een Nieuwe Natuur-project dat te maken heeft met verschillende niet op elkaar afgestemde gebiedsontwikkelingen en spelregels is De Eemvallei i.r.t. Almere-Oosterwold. Maar ook in de gebiedsprocessen rond Dronten en Schokland en de ruimtelijke ontwikkelingen ten behoeve van het Nationaal Park en de compensatie van kiekendieffoeragegebied rond de Oostvaardersplassen vormt de publiek-publieke afstemming een belangrijke uitdaging.

Mededinging en staatssteun

Het programma Nieuwe Natuur betreft een plaatselijke opgave met een maatschappelijk doel. Vaststaand feit daarbij is dat natuurbeheer op zichzelf een economische activiteit kan zijn.

Mededinging

Mede door de gevolgde openbare procedure, waarbij door middel van een brede uitvraag een ieder die dat wilde zich kon aanmelden om in het programma te participeren, is er geen sprake van marktverstoring, oneerlijke concurrentie of onrechtmatige bevoordeling.

Staatssteun

Voor alle toegewezen middelen geldt dat er sprake is van duidelijke (tegen-)prestaties. Deze prestaties worden objectief en transparant bepaald door middel van open begrotingen en objectieve taxaties door deskundigen. Op voorhand lijkt er dan ook geen sprake te zijn van staatssteun.

Binnen het programma Nieuwe Natuur is staatssteun in ieder geval nooit aan de orde als middelen worden toegewezen omdat er door de natuurrealisatie sprake is van een afwaardering van de waarde van eigen gronden van de initiatiefnemer. Er is dan immers sprake van een schadeloosstelling aan de initiatiefnemer in verband met te lijden vermogensschade (waardevermindering eigendom).

In sommige projecten is sprake van bedrijfsmatige activiteiten. Deze zijn bedoeld als inkomstenbron (nieuwe verdienmodellen) om het beheer van de nieuwe natuur duurzaam te bekostigen. De ingeschatte opbrengsten uit de activiteiten maken onderdeel uit van de business case van het project. De bedrijfsmatige activiteiten echter worden niet bekostigd vanuit het programma Nieuwe Natuur.

Om risico's ten aanzien van onrechtmatige staatssteun te vermijden kunnen de activiteiten in het kader van de natuurrealisatie worden aangemerkt als DAEB. Daarmee wordt geborgd dat in voorkomende gevallen van staatssteun deze geoorloofd is, omdat de toegekende financiële middelen ten goede komen aan activiteiten die plaatsvinden in het algemeen economisch belang.

Het realiseren en exploiteren van de nieuwe natuurgebieden is niet rendabel, maar indien een exploitatietekort lager is dan vooraf begroot, bijvoorbeeld omdat de opbrengsten groter blijken dan vooraf verwacht, wordt, als consequentie van de aanwijzing als DAEB, het verschil in mindering gebracht op de toegekende bijdragen.

Staatssteuntoets

In relatie tot staatssteun en mededinging is er daarmee geen aanleiding om uit te gaan van risico's voor wat betreft het beschikbaar stellen van de financiële middelen en grond. Het is wel noodzakelijk om de bedrijfsmatige activiteiten per project specifiek te bezien. Alle projecten worden daarom vóór ondertekening van de realisatieovereenkomst getoetst. Deze toets wordt uitgevoerd door een deskundige van de provincie Flevoland op het gebied van de wet- en regelgeving met betrekking tot staatssteun en voor second-opinion voorgelegd aan de staatssteunjurist van de provincie Noord-Holland.

3 VOORTGANG

Communicatie, positionering en draagvlak

De communicatie-activiteiten die in de afgelopen periode zijn ondernomen dienden verschillende doelen:

Informerend van een breed publiek en volgers van het programma Nieuwe Natuur

Doel was vooral om hen op de hoogte te houden van ontwikkelingen in het programma. Daarbij is gebruik gemaakt van media zoals het dossier Nieuwe Natuur op de provinciale website, nieuwsberichten in de provinciale nieuwsbrief (weekbericht), persberichten, facebook en twitter.

Programma-mijlpalen

De communicatie betrof vooral de behaalde mijlpalen in de vorm van intentie- of realisatieovereenkomsten, de oplevering van het allereerste project (Harderbos en Harderbroek verbonden) eind 2016 en de opening van het eerste volledig door een particulier gerealiseerde initiatief (Het Luierpark) in het voorjaar van 2017.

Projectvoortgang en ervaringen

Met het sluiten van de laatste intentieovereenkomst (voor project Urkerveld), is het programma in een nieuwe fase gekomen, waarbij de focus ligt op het werk dat, al dan niet zichtbaar in het veld, moet worden verzet om nieuwe natuur te kunnen realiseren. Dat biedt voor 2017 de mogelijkheid om initiatiefnemers te volgen bij de uitvoering van hun werkzaamheden en (al dan niet via hen) het specifieke bottom-up karakter van het programma Nieuwe Natuur wat meer voor het voetlicht te brengen.

Gedeputeerde Jan-Nico Appelman is op locatiebezoek geweest bij Tineke Ras en heeft met haar gesproken over wat er allemaal komt kijken bij de verdere uitwerking van haar projectidee Het Luierpark. Van dit bezoek is een filmverslag gemaakt dat via de website en het weekbericht van de provincie is gecommuniceerd en veel is bekeken.

Het project G38 heeft aandacht gekregen in een aflevering van de serie 'Bouwwerken' van Omroep Flevoland. Ben Barkema, de projectindieners van Natuur op G38 zoekt zelf ook actief de publiciteit om zijn project onder de aandacht te brengen van een breed publiek. Hij ontvangt regelmatig groepen vanuit verschillende disciplines die geïnteresseerd zijn in zijn natuurproject. Hij vertelt enthousiast over zijn plannen en ervaringen en schetst zorgvuldig de context waarbinnen hij zijn agrarisch natuurbeheerproject realiseert (programma Nieuwe Natuur). Barkema toont zich daarmee een waardevolle referentie voor het programma.

Positioneren vernieuwende aanpak programma Nieuwe Natuur

De vernieuwende elementen van het programma Nieuwe Natuur worden op landelijk niveau gezien. Het programma wordt naar voren gebracht als voorbeeldinitiatief van het natuurbeleid "Natuur midden in de samenleving" en is opgenomen in de bijbehorende maatschappelijke uitvoeringsagenda. De initiatieven op de agenda zijn divers, maar hebben drie kenmerken gemeenschappelijk: (1) ze komen voort uit een samenwerkingsverband van uiteenlopende partners, (2) ze bevatten een nieuwe, krachtige natuurcombinatie en (3) ze zijn navolgbaar en een aansprekend voorbeeld voor anderen in het land. Over de maatschappelijke uitvoeringsagenda wordt jaarlijks gerapporteerd aan de Tweede Kamer.

In 2017 wordt vanuit het programmateam actief ingezet op meer (landelijke) exposure en positionering van het programma Nieuwe Natuur.

Symposium 'Samen werken aan natuur'

Het programma heeft geparticipeerd in een korte film ten behoeve van het symposium 'Samen werken aan natuur' van het Planbureau voor de Leefomgeving (d.d. 25 januari 2017). Daarin hebben de programmamanager en projectindieners hun ervaringen tot nu toe met het programma gedeeld. In de publicatie 'Lerende Evaluatie van het Natuurpact' (over de praktijk van vernieuwingen in het provinciale natuurbeleid), die tijdens het symposium werd overhandigd aan Staatssecretaris Martijn van Dam, wordt het programma Nieuwe Natuur genoemd als voorbeeldcasus van het samen werken aan natuur. Daarbij wordt onder meer de open en faciliterende houding van de provincie naar initiatiefnemers gemarkeerd als een cruciale factor voor het (laten) realiseren van natuur in een bottom-up proces.

Symposium 'Ecologica - ecologie en de praktijk'

In maart 2017 heeft het programma Nieuwe Natuur op uitnodiging van de organisatie van het symposium 'Ecologica - symposium over ecologie en de praktijk' een workshop verzorgd over de ervaringen met het programma tot nu toe. Meer dan 100 deelnemers aan het symposium hebben zich voor onze workshop aangemeld en toonden zich tijdens en na de presentatie geïnteresseerd in het proces en de resultaten ervan.

Bevorderen van de contacten tussen initiatiefnemers

Om de initiatiefnemers te faciliteren in het leggen van contacten en uitwisselen van kennis en ervaring is in 2015 het platform Nieuwe Natuur opgericht. Dit platform biedt mogelijkheden om elkaar 'in de cloud' en 'in de klei' te ontmoeten.

In de cloud

Het digitale platform (een besloten webpagina waarop gegevens en informatie kunnen worden uitgewisseld door iedereen die er toegang toe heeft) biedt naast documenten en nieuws over de voortgang van het programma en de projecten ook contactgegevens van de projectindieners en andere betrokkenen. Initiatiefnemers kunnen zelf ook nieuws- of andere berichten plaatsen op het platform. Nog steeds gebruiken initiatiefnemers dit kanaal niet vaak zelf om een bericht te plaatsen, maar leveren wel vaker dan voorheen input aan bij de accounthouder van hun project om te (laten) delen via het platform. Voorzichtig kan geconcludeerd worden dat de focus van de meeste initiatiefnemers in de eerste sterk op

Symposium Ecologie en de praktijk				
dagindeling				
donderdag 16 maart 2017				
Reeks	Tijd	Locatie	Thema	Organisatie
-	9:00- 9:30	koepel	ontvangst met koffie	
1	9:30-10:00	Jupiter	Blauwe poort Laarbeek - innovatieve wateropgaven combineren met beleefbare natuur	Waterschap Aa en Maas
		Castor	De rol van de landelijke vogel meetnetten in natuurbeheer en -beleid	SOVON
		Ring 4	Bijzondere korstmossen op onverwachte plekken buiten natuurgebieden	BLWG
2	10:10-10:50	Jupiter	Wet natuurbescherming: lust of last?	Ecologica
		Castor	Sinusbeheer, anders maaien voor insecten	Vlaamse Vereniging voor Entomologie
		Ring 4	De terugkeer van de wolf in Nederland	Averti Ecologie
-	10:50-11:20	koepel	pauze	
3	11:20-11:50	Jupiter	Nieuwe natuur, hoe creëren we die samen?	Provincie Flevoland
		Castor	Voorbij natuurherstel volgens het doelenboekje	Wageningen Universiteit
		Ring 4	Tuinbiodiversiteit wat is het, en is het wat?	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek
4	12:00-12:40	Jupiter	Kruiden- en faunairijk grasland ontwikkelen op zandgronden	Eichhorn Ecologie & Natuurmonumenten
		Castor	Effecten van nachtelijk kunstlicht, winst en verlies van habitat	Nederlands Instituut voor Ecologie
		Ring 4	Lerend beheren in agrarisch natuurbeheer: kansloos, kansrijk of laatste kans?	Provincie Noord-Holland
-	12:40-13:40	koepel	lunch	
		Jupiter	Van landbouwgrond naar schrale natuur; Leiden alle wegen naar Rome?	Universiteit Antwerpen
		Castor	Natuurinclusief bouwen: gaan woningbouwcorporaties het verschil maken?	Gemeente Den Haag
		Ring 4	NAS-belofte; balans tussen natuur en economie. Hoe staat het ervoor?	PAS-bureau B112
-	13:40-14:20	koepel	afsluiting	
		Jupiter	Natuurinclusief bouwen: gaan woningbouwcorporaties het verschil maken?	Bosgroep Zuid-Nederland & B-Ware
		Castor	NAS-belofte; balans tussen natuur en economie. Hoe staat het ervoor?	Natuurpunt
		Ring 4	NAS-belofte; balans tussen natuur en economie. Hoe staat het ervoor?	Communicatiebureau de Lynx
		koepel	afsluiting	
		Jupiter	NAS-belofte; balans tussen natuur en economie. Hoe staat het ervoor?	European Green Academy
		Castor	NAS-belofte; balans tussen natuur en economie. Hoe staat het ervoor?	
		Ring 4	NAS-belofte; balans tussen natuur en economie. Hoe staat het ervoor?	

voorbereiding gerichte fase van het programma niet heeft gelegen op het onderling delen van informatie via een platform. Naarmate de realisatie van een project zekerder lijkt, wordt de bereidheid om informatie digitaal te delen wel iets groter, maar de focus van de meeste projectindieners ligt niet bij het zelf delen van (mogelijk) interessante informatie voor andere projectindieners. Het platform wordt dan ook vooral gebruikt om vanuit het programmteam relevante informatie te delen met alle projectindieners.

In de klei

De meeste initiatiefnemers ontmoeten elkaar liever 'in de klei'. Bij de oplevering van het eerste Nieuwe Natuur-project (Harderbos en Harderbroek verbonden) waren enkele projectindieners aanwezig. Op 29 maart waren diverse projectindieners aanwezig bij de opening van Het Luierpark in het Oostrandpark bij Almere.

Adviseren van initiatiefnemers bij project- en draagvlakcommunicatie

De projectindieners zijn primair zelf verantwoordelijk voor het zorgdragen voor de communicatie en creatie van draagvlak voor hun initiatief. Het programmteam ondersteunt en adviseert initiatiefnemers daarbij waar nodig. Bij de beoordeling van planuitwerkingen ziet het programmteam erop toe dat er sprake is geweest van een zorgvuldig communicatieproces, waarbij in redelijkheid relevante informatie met de omgeving is gedeeld en waarbij voldoende inspanningen zijn gedaan om opvattingen en bezwaren uit de omgeving te betrekken bij de planuitwerking.

Financiën

De financiële positie van het programma als geheel vormt een belangrijk onderdeel van het programma Nieuwe Natuur. Twee belangrijke aspecten voor de financiële haalbaarheid van het programma zijn het beschikbaar kunnen stellen van de toegewezen bedragen aan de initiatiefnemer en het beheren van de dekkingsmiddelen in geld en (ruil)grond.

Toegewezen bedragen en kosten

Bij de te verstrekken middelen wordt onderscheid gemaakt tussen de planvoorbereidingskosten (vast te leggen in de intentieovereenkomsten) en de toewijzingen voor grond, inrichting en beheer. De toewijzingen betreffen maximale bedragen inclusief eventuele belastingen (omzet- en overdrachtsbelasting) en zonder verrekening van inflatie. De toewijzingen zijn allemaal vertaald in geld, maar kunnen ook -deels- in de vorm van grond beschikbaar worden gesteld.

Verder is er sprake van programmakosten die de provincie zelf maakt. Dit zijn projectoverstijgende kosten die niet ten laste van de projecten gebracht kunnen worden. Het totaal van alle kosten wordt gedekt uit het reeds beschikbare programmakapitaal en de door het programma gegenereerde opbrengsten. Het programma doet geen beroep op aanvullende provinciale dekkingsmiddelen.

Dekkingsmiddelen

Bij het toewijzingsbesluit voor het programma Nieuwe Natuur in december 2014 is een overzicht van beschikbare middelen ('programmakapitaal') voor de uitvoering van het programma gepresenteerd met een tussentijdse actualisatie in de voortgangsrapportage van februari 2016. Naast de provinciale middelen (geld en grond) maken de gronden van Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap, die in het kader van het voormalig Oostvaarderswold zijn verkregen, deel uit van het programmakapitaal. De partijen zetten dit kapitaal gezamenlijk in ter realisatie van het programma.

Voortgang tot en met maart 2017

Ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage hebben zich de volgende ontwikkelingen voorgedaan:

- Met de gemeente NOP is een (vervolg)intentieovereenkomst gesloten. Hierin is het door Provinciale Staten toegewezen vermogen (91 ha grond) herbevestigd. Het actuele bedrag van de toewijzing is € 10.287.500. Dit is als maximale bijdrage in de (vervolg-) intentieovereenkomst opgenomen. Dit bedrag is € 2,0 mln. hoger dan in het PS-besluit was opgenomen. Dit is het gevolg van de stijging van de marktwarde van de te verwerven grond. Deze stijging is op te vangen binnen de stijging van de 91 hectare gronden uit het programmakapitaal Nieuwe Natuur, die eerder door Provinciale Staten aan dit project zijn toegewezen. Daarmee past dit binnen de eerder vastgestelde kaders en heeft dit geen gevolgen voor de uitvoerbaarheid voor het programma als geheel.
- Een aantal provinciale gronden is opnieuw getaxeerd. Dit heeft per saldo een positief effect van € 1,6 mln. voor het beschikbaar vermogen van het programma.
- De benodigde procesgelden voor programma- en procesbegeleiding zijn met € 0,2 mln. opgehoogd omdat de faciliterende rol van de provincie intensiever en langer is dan vooraf ingeschat werd.

Dit resulteert in een toename van het programmavermogen met € 1,4 mln. tot € 109,2 mln. en een toename van het totaal aan toewijzingen aan de projecten van € 2,0 mln. tot € 105,1 mln. De buffer bedraagt nu € 4,1 mln. (-/- € 0,6 mln. ten opzichte van de vorige voortgangsrapportage). De buffer is nu 4,8% van het benodigd vermogen voor de projecten waarvoor nog geen realisatieovereenkomst is afgesloten. De buffer wordt voldoende groot geacht om de resterende risico's op te kunnen vangen. In 2017 worden alle gronden opnieuw gewaardeerd als onderdeel van de gronddeal met het RVB en de af te sluiten realisatieovereenkomsten. Naar verwachting zullen de grondwaardes (zowel van te verwerven gronden als van gronden die afgestoten gaan worden) toenemen. Bij de tweede voortgangsrapportage worden de uitkomsten van de herwaarderings meegenomen.

Toewijzingstabel pNN maart 2017

Project	overeenkomst	output (ha)	toegewezen vermogen pNN (in euro's)			
			grond	inrichting	beheer	totaal
Oostvaardersplassen (Hollandse Hout)	iOVK	90	7.650.000	500.000	1.287.000	9.437.000
Oostvaardersplassen (Ibisweg Noord)	iOVK	31	3.500.000	247.500	659.000	4.406.500
Kop van het Horsterwold	rOVK	110	12.950.000	2.000.000	390.000	15.340.000
Eemvallei Zuid (excl. Voedselbos/Speelw)	iOVK	60	13.300.000	900.000	115.000	14.315.000
A. Voedselbossen (Eemvallei Zuid)	iOVK	20		600.000	320.000	920.000
B. De Speelwildernis (Eemvallei Zuid)	iOVK	20		500.000	50.000	550.000
C. Luierpark (Eemvallei Zuid)	rOVK	-		-	-	-
D. Het Kroonbos (Eemvallei Zuid)	iOVK	-	-	-	-	-
Noorderwold Eemvallei	iOVK	206	27.398.000	3.090.000	515.000	31.003.000
F. Vierkante meter natuur (Noorderwold)	iOVK	-	-	-	-	-
G. Pioniernatuur Flevoland (Noorderwold)	iOVK	-	-	-	-	-
H. Vliervelden (Noorderwold)	iOVK	-	-	-	-	-
Ruimte en lucht voor natuur (NLR)	iOVK	50	1.721.000	428.333	160.000	2.309.333
Oostkant Dronten	iOVK	50	4.508.015	750.000	150.000	5.408.015
Nieuwe Natuur bij Schokland	iOVK	91	8.597.500	1.365.000	325.000	10.287.500
Urkerveld	iOVK	29	1.705.000	430.250	66.000	2.201.250
Natuurhoeve G38	rOVK	41	3.057.025	492.000	188.000	3.737.025
Swifterpark	rOVK	23	1.591.000	428.000	65.000	2.084.000
Harderbroek en Harderbos verbonden	rOVK	15	-	100.000	-	100.000
Gouden Randen langs Pampushout	iOVK	19	2.325.000	-	190.000	2.515.000
Trekweg	iOVK	109	-	850.000	-	850.000
Totaal		962				€ 105.463.623
Beschikbaar gesteld vermogen in realisatie-overeenkomsten (rOVK)		-188			€ -21.261.025	
Resterend toegewezen vermogen in intentieovereenkomsten (iOVK)		774				€ 84.202.598
Beschikbaar vermogen in grond		701			€ 73.458.650	
Beschikbaar vermogen in geld					€ 14.800.000	
Totaal						€ 88.258.650
Resultaat/buffer						€ 4.056.052

In de komende periode zullen meer realisatieovereenkomsten worden gesloten. Uitgangspunt is dat deze passen binnen de door Provinciale Staten vastgestelde kaders en daarmee geen tegenvallers voor het programma Nieuwe Natuur tot gevolg hebben.

De beschikbare dekkingsmiddelen in grond en geld worden nauwlettend in de gaten gehouden.

De dekkingsmiddelen in grond zijn afhankelijk van marktschommelingen. Daarnaast wordt de financiële voortgang gevolgd op basis van cashflow en besteding van budgetten. In bovenstaand overzicht is de huidige financiële voortgang van het programma weergegeven (nog te realiseren projectbijdragen: € 84,2 mln. van het totaal van € 105,1 mln.).

Grond

De in het kader van het voormalig project Oostvaarderswold verkregen gronden (inclusief BBL-ruilgrond) zijn beschikbaar voor het programma en voorzien voor een belangrijk deel in de benodigde financiële dekking voor de te realiseren projecten. Deze eigendommen zijn in bezit van de provincie, Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap. Een deel van de eigendommen kan rechtstreeks worden ingezet ten behoeve van het programma, omdat deze op de plek liggen waar een gehonoreerd projectidee kan worden gerealiseerd. De overige gronden dienen te worden verkocht/geruild om daarmee middelen vrij te maken om elders grond te verwerven.

Grondtransacties vinden plaats tegen marktconforme voorwaarden. Dat houdt onder meer in dat de gronden worden getaxeerd en worden onderzocht op bodem- en milieuhygiënische aspecten. Dat geldt

zowel voor gronden die de provincie koopt (bijvoorbeeld voor ruiling of doorlevering) als voor gronden die de provincie afstoot.

De provincie koopt geen opstallen, tenzij dat echt niet anders kan. De provincie draagt in dat laatste geval niet het risico van waardedaling. Indien de provincie de opstallen (mee)koopt, zal dus vooraf zekerheid moeten bestaan over de doorverkoop aan een derde partij. In geval van ruiling (aankoop van een opstal waarbij tevens een opstal wordt verkocht) kunnen wel opstallen worden aangekocht. Hierbij is het uitgangspunt dat er geen daling van het vermogen plaatsvindt en de risico's niet toenemen.

Voortgang tot en met maart 2017

Voor de projectvoorstellen waarbij het eigendom van de gronden nog niet in handen is van de projectindieners, wordt achter de schermen gewerkt om de gronden gefaseerd beschikbaar te krijgen voor de realisatie. Daarbij zijn er projecten waarover met de huidige eigenaren sluitende afspraken zijn gemaakt over verkrijging (Kop van het Horsterwold en G38) en projecten waarbij dit langer gaat duren. In een aantal projecten zijn de gronden al in eigendom van de initiatiefnemer (bijvoorbeeld Swifterpark en Oostvaardersplassen Trekweg).

Een ander deel van de gronden wordt ingezet om grondruilingen binnen het programma op gang te brengen. De provincie heeft een grote rol in het daadwerkelijk beschikbaar krijgen van de gronden voor de projecten en het daarvoor inzetten van de bestaande grondposities binnen het voormalige Oostvaarderswold. Naast een regierol op de totale grondportefeuille van het programma Nieuwe Natuur (via de grondtafel) zullen ook diverse transacties via de provincie (moeten) lopen om gronden voor een project beschikbaar te krijgen. Dit geldt in ieder geval voor die grondposities die van het RVB verkregen moeten worden. In voorkomende gevallen worden risico's voor de provincie uitgesloten in de daaraan ten grondslag liggende overeenkomsten.

Voor het gebied Oosterwold en omgeving, waarin de kettingen De Eemvallei en Noorderwold-Eemvallei en hun kralen zijn gelegen, zijn in het bestuurlijk overleg Oosterwold afspraken gemaakt over de beschikbaarheid van gronden en kavelprofielen, en het vervolgproces om tot realisatie van de projecten te kunnen overgaan. Deze afspraken worden nu verder uitgewerkt en concreet gemaakt ten behoeve van grondtransacties.

De gronden die in bezit zijn van Staatsbosbeheer, Stichting Het Flevo-landschap en de provincie Flevoland worden beheerd totdat deze geruimd, verkocht of voor de realisatie van projecten gebruikt kunnen worden. Genoemde partijen hebben voor het tijdelijk beheer afspraken gemaakt en deze vastgelegd in het rentmeesterplan. Uitgangspunt van het rentmeesterplan is dat het beheer marktconform wordt

uitgevoerd en dat de gronden zodanig beheerd worden dat de waarde behouden blijft én de gronden en opstallen op elk gewenst moment beschikbaar zijn voor de doelstellingen van het programma Nieuwe Natuur. Voor zover mogelijk wordt er gestreefd om met behoud van bestaande relaties en overeenstemming in het gebied het beheer uit te voeren. Tevens wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de toekomstige inrichting en beschikbaarheid van de gronden. De opbrengsten van het tijdelijk beheer komen ten goede aan het programma Nieuwe Natuur.

In het periodiek overleg tussen provincie, Stichting Het Flevo-landschap en Staatsbosbeheer vindt afstemming plaats over de inzet van grond. Het gaat daarbij om het optimaal kunnen inzetten van de grondposities van het programma en hoe zo efficiënt mogelijk te kunnen beschikken over de benodigde gronden in de projecten. Dit overleg geeft in samenspraak met onder meer Projectorganisatie Oosterwold en LTO tevens nadere uitvoering aan de verkenning naar de wensen van en mogelijkheden tot samenwerking met huidige agrarische gebruikers en eigenaren in het gebied Oosterwold en omgeving.

Verder wordt er met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) als belangrijke grondeigenaar bij projecten in het programma gewerkt aan (werk)afspraken over de inzet van RVB-gronden. Het RVB is een belangrijke speler op de grondmarkt. Door deze afspraken te maken wordt zekerheid verkregen over een belangrijk deel van de benodigde gronden in de projecten.

De vragen die nog openstaan met betrekking tot het kunnen beschikken over de benodigde gronden door de initiatiefnemer en de toekomstige grondeigenaar/eindbeheerder zijn vastgelegd in de intentieovereenkomsten tussen provincie en initiatiefnemer. De vragen dienen beantwoord te worden in de planuitwerking. Voor het sluiten van een realisatieovereenkomst dient daarom zicht te zijn verkregen op de mogelijkheden om de benodigde gronden te verkrijgen.

Risicomanagement

Een nadrukkelijk aandachtspunt in de uitvoering van het programma is het risicomanagement. Dit betreft primair het financiële risico. De provincie faciliteert immers de projecten van de initiatiefnemers en heeft geen directe uitvoeringsverantwoordelijkheid.

Een belangrijk deel van de financiële dekking van het programma ligt vast in grondposities, waarvan het eigendom deels bij de provincie en deels bij de programmapartners Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap ligt. Omdat deze grondposities onderhevig zijn aan schommelingen op de grond- en vastgoedmarkt, is financieel risicomanagement nodig om zicht te houden op de financiële dekking binnen het programma. De financieel deskundige van het programma volgt in samenwerking met de rentmeesters de schommelingen in de markt en vertaalt deze naar effecten op het programma. Provinciale Staten worden over de effecten geïnformeerd via de voortgangsrapportage en waar nodig wordt om aanpassing van de financiële kaders (binnen het vastgestelde budget) gevraagd. De opgetreden wijzigingen zijn hiervoor toegelicht. De ontwikkelingen laten momenteel een trend van stijgende grondwaarden zien.

Binnen het programma wordt, naast het inzichtelijk maken van financiële risico's, ook gewerkt aan het in kaart brengen van andere voor het programma relevante risico's zoals plannings-, realisatie-, politiek-bestuurlijke en imago-risico's. Hiervoor wordt bij de realisatieovereenkomsten een risicoregister opgesteld. Door deze risico's tijdig in kaart te brengen, kunnen in de realisatieovereenkomst afspraken worden vastgelegd over de wijze waarop met deze risico's wordt omgegaan wanneer die zich voordoen. Verder worden er in de notariële aktes bij grondtransacties kwalitatieve verplichtingen vastgelegd om de continuïteit van de natuur en de verstrekte en te verstrekken middelen te borgen.

Onderdeel van de risico-aanpak is het op basis van de voortgang beoordelen van de afzonderlijke financiële gevolgen van de risico's. Hierbij wordt een aanpak gevolgd waarbij per fase een financiële vertaalslag wordt gemaakt van de risico's. Bij het PS-besluit is afgesproken een risicobuffer van 5% van het programmavermogen aan te houden. Er is op dit moment een risicobuffer van € 4,1 mln. Dit is gelijk aan 5% van het programmavermogen dat is gereserveerd voor de projecten waarvoor nog geen realisatieovereenkomst is gesloten. Er is derhalve nu geen reden om de risicobuffer aan te passen.

De risico's en de financiële consequenties worden voortdurend gemonitord. Het gaat hierbij met name om de risico's/onzekerheden met betrekking tot grond. Omdat het RVB een partij is met grote grondposities ter plaatse van de projecten wordt momenteel gewerkt aan afspraken met het RVB die er op gericht zijn om zo snel mogelijk overeenstemming te krijgen over het beschikbaar krijgen van gronden, zodat een belangrijke onzekerheid voor het programma kan worden geëlimineerd.

Natuurcompensatie

Door de realisatie van de Nieuwe Natuur-projecten wordt invulling gegeven aan 365,5 hectare natuurcompensatie, in de vorm van kiekendieffoerageergebied, bos en moeras. De vraag naar deze natuurcompensatie komt voort uit het mogelijk maken van de Hanzelijn, de verbreding van de A6 in Flevoland en enkele Almeerse bedrijventerreinen.

Met het ontmantelen van Oostvaarderswold is een aantal natuurcompensaties bij Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap belegd.

Met de initiatiefnemers Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevo-landschap wordt momenteel afgestemd om de compensatieverplichtingen in de projecten 'De Kop van het Horsterwold', 'Eemvallei-Zuid', 'Oostvaardersplassen' en 'Noorderwold-Eemvallei' te realiseren. Voor de projecten 'Eemvallei-Zuid', 'Oostvaardersplassen' en 'Noorderwold-Eemvallei' is de realisatie van de compensatie geborgd in de intentieovereenkomsten. Deze afspraken worden in een latere realisatieovereenkomst langdurig geborgd. Dit is ook in de realisatieovereenkomst voor het project 'De kop van het Horsterwold' vastgelegd.

Daarmee is de realisatie van 365,5 hectaren kiekendieffoerageergebied, bos en moeras geborgd.

PROJECTEN

1. URKERVELD	15b. DE SPEELWILDERNIS
3. NIEUWE NATUUR BIJ SCHOKLAND	15d. HET LUIERPARK
6. RUIMTE EN LUCHT VOOR NATUUR	15e. HET KROONBOS
8. OOSTKANT DRONTEN	16. KOP VAN HET HORSTERWOLD
8a. LANDGOED VOSSEMEER	17. NOORDERWOLD - EEMVALLEI
8b. LANDGOED WILDRIJCK	17a. VIERKANTE METER NATUUR
9. NATUUR OP G38	18. PIONIERNATUUR FLEVOLAND
10. SWIFTERPARK	19. NATUURBOORDERIJ DE VLIERVELDEN
12. OOSTVAARDERSPLASSEN	21. HARDERBROEK EN HARDERBOS VERBONDEN
15. DE EEMVALLEI-ZUID	22. GOUDEN RANDEN LANGS PAMPUSHOUT
15a. VOEDSELBOSSEN	

1 URKERVELD

INDIENER

Gemeente Urk

Projectbeschrijving

Kern van het projectvoorstel is de aanleg van een overgangszone tussen het Urkerbos (al bestaand natuurgebied in beheer bij Stichting Het Flevo-landschap), de dijk met het IJsselmeer en het open agrarisch gebied. Het gaat om natuurontwikkeling op een perceel dat in het bezit is van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), waarbij ook aandacht wordt besteed aan cultuurhistorie en recreatie. Vanuit het bestaande bos worden lobben met (bloeiend en vruchtdragend) struweel aangeplant, waardoor nieuwe struweellobben ontstaan. Tussen de struwelen en naar de dijk toe komt een geleidelijke overgang naar kruidenrijk grasland. De gemeente Urk heeft eigen middelen gereserveerd voor de aanleg van een fietspad door het gebied, waardoor er een logische recreatieve lus door het natuurgebied komt, die de IJsselmeerdijk en de Westermeerweg verbindt.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart	Status: nog niet gestart	Status: nog niet gestart
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Het projectplan is gebaseerd op overdracht van een perceel van het RVB naar Stichting Het Flevo-landschap, die het natuurgebied gaat beheren. Samen met Stichting Het Flevo-landschap en de gemeente Urk is door de provincie in december 2016 de intentieovereenkomst ondertekend. In de intentieovereenkomst is opgenomen dat Stichting Het Flevo-landschap, met haar ervaring in gebiedsprocessen, de leiding neemt in de planuitwerking, uiteraard op basis van frequent overleg met haar partner, de gemeente Urk.

In de gemeenteraad van Urk in december 2016 is brede steun uitgesproken voor de ontwikkeling van het project Urkerveld. De reservering van de middelen voor de ontwikkeling van een fietspad door Urkerveld is daarbij bekrachtigd. Het beheer van het fietspad ziet de gemeente als haar verantwoordelijkheid. Het project wordt uitgevoerd op grondgebied van de gemeente Noordoostpolder, die te kennen heeft gegeven een positieve grondhouding te hebben m.b.t. de ontwikkeling en de aanvraag voor bestemmingswijziging.

Bepalend voor de voortgang is met name het beschikbaar krijgen van de gronden die nu nog in eigendom van het RVB zijn. De splitsing van hoeve en kavel vormt daarbij een belangrijk aspect. Het daadwerkelijke transport van de grond wordt rond de jaarwisseling van 2017/2018 voorzien. Parallel aan het grondspoor wordt gewerkt aan de planuitwerking. De planning van de toekenning van de bestemmingsverandering is afhankelijk van de uitkomst van het grondspoor. De verwachting is dat voor eind 2017 een realisatieovereenkomst kan worden getekend.

Analyse Urkerveld

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is niet gewijzigd.

PLANNING

In december 2016 is de intentieovereenkomst ondertekend. Vrij snel daarna hebben de initiatiefnemers een Plan van Aanpak ingediend. Dat is goedgekeurd door de provincie en daarmee is de afgesproken bijdrage in de voorbereidingskosten beschikbaar gekomen. Het is belangrijk om in het voorjaar van 2017 duidelijkheid te krijgen over de grondtransactie om binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur in 2017 tot een realisatieovereenkomst te kunnen komen. Het plan gaat uit van realisatie in 2018. Er is op dit moment geen reden om deze planning aan te passen.

GROND

Het perceel is eigendom van het RVB. Aandachtspunt in het grondspoor is de positie van de hoeve, omdat deze geen deel uitmaakt van het projectplan, maar wel een logische kadastrale eenheid vormt met de projectgrond. In de eerste maanden van 2017 wordt hierover overleg gevoerd met het RVB en met de gemeenten Noordoostpolder en Urk. Voor de uiteindelijke grondverwerving is een marktconforme taxatie een voorwaarde.

FINANCIËN

Met de intentieovereenkomst hebben de initiatiefnemers de beschikking gekregen over maximaal 5% van de door de provincie toegekende inrichtingskosten voor de uitvoering van voorbereidende werkzaamheden.

Voor verwerving, inrichting en beheer van natuur voor tien jaar zijn middelen gereserveerd uit het programmabudget Nieuwe Natuur. De Raad van gemeente Urk heeft maximaal € 130.000 uit eigen middelen gereserveerd om een fietspad door het projectgebied aan te leggen.

Om te kunnen bepalen of de business case sluitend (te krijgen) is, moet zicht worden gekregen op de wijze van beheer na het tiende jaar en op de taxatiewaarde van de projectlocatie. Het beheer na tien jaar wordt meegenomen in de nadere planuitwerking.

DRAAGVLAK

Binnen de gemeentelijke organisatie en de lokale gemeenschap is het draagvlak voor dit project groot. Aandachtspunt is de communicatie met de omwonenden in het agrarisch gebied en met de gemeente Noordoostpolder. In de huidige fase van de planuitwerking zal door de projectindieners in 2017 de communicatie met de omwonenden van het project geïntensiveerd worden.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Nu de intentieovereenkomst is ondertekend zijn de gemeente Urk en Stichting Het Flevo-landschap het project op basis van het Plan van Aanpak op onderdelen aan het uitwerken naar een planuitwerking met een sluitende business case. Deze nadere planuitwerking dient als basis voor het aangaan van de realisatieovereenkomst.

JURIDISCH

Het project is ingediend door de gemeente Urk, maar ligt formeel op grondgebied van de gemeente Noordoostpolder. In de loop van 2016 zijn oriënterende gesprekken georganiseerd over de bestemmingswijziging en over de positie van de hoeve. De gemeente Noordoostpolder staat positief tegenover het project en de bestemmingswijziging.

Er moet een kadastrale splitsing tussen de kavel van 28,7 ha en de huiskavel met hoeve worden georganiseerd. In samenspraak met het RVB wordt het grondspoor uitgewerkt. In de periode tot mei 2017 moet daarover helderheid komen, zodat er geen vertraging ontstaat voor de voorbereiding van de realisatieovereenkomst, die later in het jaar moet worden ondertekend.

VERGUNNINGEN

Nog niet van toepassing. Welke vergunningen in dit project relevant zijn wordt na de planuitwerking duidelijk.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Het beheer na tien jaar zal in de planuitwerking aan de orde komen.

ONDERSTEUNING

In het voorjaar van 2017 hebben de initiatiefnemers een deel (40%) van het voorbereidingsgeld ontvangen. Daaruit kan onder andere het archeologisch en hydrologisch onderzoek worden gefinancierd. De totale behoefte aan ondersteuning wordt geïnventariseerd op basis van de nadere planuitwerking. Dan zal ook duidelijk worden of naar aanvullende financiering moet worden gezocht.

In januari 2017 heeft een door de provincie gefinancierde landschapsarchitect een schetsontwerp van Urkerveld opgeleverd dat uitgangspunt wordt voor de planuitwerking.

3 NIEUWE NATUUR BIJ SCHOKLAND

INDIENER

Gemeente Noordoostpolder

Projectbeschrijving

De gemeente Noordoostpolder (NOP) is de initiatiefnemer van het project Nieuwe Natuur bij Schokland. Zij heeft het plan om in het zuidelijk deel van het Werelderfgoed Schokland een natuurgebied op circa 200 ha te realiseren om bij te dragen aan het veiligstellen van archeologische waarden in de ondergrond. Op de plaats van voormalige rivierduinen wordt het grondwaterpeil verhoogd en ontstaat natte natuur, die beleefbaar is en ook toegankelijk voor recreanten en toeristen. Ten zuiden van dit gebied blijven landbouw in aangepaste vorm en andere gebruiksfuncties bestaan. Het voornemen is dat een nieuw Werelderfgoedcentrum binnen de grenzen van het werelderfgoedgebied gaat fungeren als toegangspoort voor de natuurlijke, landschappelijke, archeologische en historische waarden in het gebied. Op basis van een uitgewerkt projectvoorstel is het project op 17 december 2014 gehonoreerd. Provinciale Staten hebben besloten vanuit het programma Nieuwe Natuur 91 hectare grond uit het voormalige plangebied Oostvaarderswold toe te wijzen aan Schokland. Daarmee wordt de aankoop, de inrichting en het beheer (voor tien jaar) van 91 hectare Nieuwe Natuur rond Schokland mogelijk gemaakt. Zo kan 50% van de 182 hectare netto nieuwe natuur gerealiseerd worden. De cofinanciering van het andere deel zal bij de andere partijen vandaan moeten komen. Het project kan pas worden gerealiseerd als er zicht is op bescherming van de bodemwaarden (en inrichting) van het gehele gebied.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE-OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE-OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart	Status: opgestart	Status: nog niet gestart
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Het zuidelijk duingebied van Schokland is aangewezen als gebied waar gestreefd moet worden naar behoud van de archeologische waarden. De realisatie van natuur neemt hierbij een belangrijke plaats in. De provincie Flevoland en de gemeente Noordoostpolder hebben op 10 november 2015 een intentieovereenkomst voor het project Nieuwe Natuur bij Schokland afgesloten.

Doel van de overeenkomst was om te komen tot een ondertekende realisatieovereenkomst. Aangezien de nadere uitwerking van de plannen en het komen tot een sluitende business case meer tijd kosten is deze gedurende de looptijd nog niet tot stand gekomen.

In maart 2017 is de vervolgententieovereenkomst afgesloten. Hierin hebben de gemeente Noordoostpolder, Stichting Het Flevo-landschap en de provincie Flevoland afspraken vastgelegd over de uitgangspunten van het plan en de beoogde financiële inbreng van partijen, waaronder die van de provincie Flevoland in het kader van het programma Nieuwe Natuur.

In de vervolgententieovereenkomst is de maximale toewijzing vanuit het programma Nieuwe Natuur door Gedeputeerde Staten vastgesteld op € 10.287.500. Dit bedrag bestaat uit € 8.597.500 ten behoeve van grondverwerving, € 1.365.000 ten behoeve van inrichtingskosten en € 325.000 voor het beheer (eerste tien jaren). De toewijzing voor verwerving is hoger dan in het initiële programmabesluit. Dit is het gevolg van de stijging van de marktwaarde van de te verwerven grond. Deze stijging is op te vangen binnen het programma Nieuwe Natuur, doordat ook de waarde van de toegewezen 91 hectare grond uit het programmakapitaal Nieuwe Natuur in waarde is gestegen en dus meer zal opleveren. Het besluit past daarmee binnen de door Provinciale Staten vastgestelde kaders en heeft daarmee geen effect op de uitvoerbaarheid van de gehele opgave van het programma Nieuwe Natuur.

De komende periode werken de betrokken partijen gezamenlijk en onder leiding van de gemeente Noordoostpolder op basis van een planuitwerking toe naar een realisatieovereenkomst. Alle inspanningen zijn er op gericht om uiterlijk 1 augustus 2017 de realisatieovereenkomst vast te kunnen stellen.

Analyse Nieuwe Natuur bij Schokland

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is niet gewijzigd.

PLANNING

In de periode tot 1 augustus 2017 zullen de betrokken partijen gezamenlijk en onder leiding van de gemeente Noordoostpolder op basis van een planuitwerking toewerken naar een realisatieovereenkomst. Afsproken is dat de realisatieovereenkomst en de onderliggende planuitwerking vóór 1 augustus 2017 voor besluitvorming worden voorgelegd aan Gedeputeerde Staten van de provincie Flevoland. De definitieve toewijzing van gelden vanuit het programma Nieuwe Natuur vindt op dat moment plaats.

GROND

Om het integrale project te realiseren moeten gronden worden aangekocht. Deze zijn momenteel in eigendom van het RVB en particulieren/ondernemers.

Met de beoogde bijdrage van de provincie kan de initiatiefnemer de voor natuur benodigde gronden in bezit krijgen. In de op te stellen business case wordt nadrukkelijk naar dit onderdeel gekeken, met bijzondere aandacht voor de verwervingsstrategie. Het eigendom in het gebied is versnipperd en het is niet uit te sluiten dat er meer gronden verworven moeten worden dan strikt noodzakelijk voor de natuurrealisatie, omdat de vernattingszone niet gelijk loopt met de eigendomsgrenzen. In het kader van de business case wordt daarom een verwervingsstrategie opgesteld, waarin aandacht wordt besteed aan de aankoop maar ook aan de inzet van het teveel aan aangekochte gronden op zodanige wijze (verkoop, pacht/agrarisch medegebruik) dat de middelen uit het programma Nieuwe Natuur alleen voor het natuurproject worden ingezet.

FINANCIËN

Een sluitende business case is een van de belangrijkste aandachtspunten voor de realisatie van het project. In de vervolgententatieovereenkomst is nadrukkelijk vastgelegd dat de beschikbare bijdragen vanuit Nieuwe Natuur gelden als plafond voor de bijdrage van de provincie Flevoland aan het project en dat de provincie Flevoland verder niet (financieel) risicodragend betrokken is bij de uitwerking en uitvoering van het project Nieuwe Natuur bij Schokland. Bij (dreigende) overschrijdingen is het aan de initiatiefnemer(s) om keuzes te maken over de wijze waarop dit opgevangen kan worden in de businesscase. Met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen is besproken dat dit kan betekenen dat de ambitie van het project wordt bijgesteld.

DRAAGVLAK

Er is in de afgelopen periode inzet gepleegd om de wensen en ideeën van betrokken agrariërs en andere partijen met betrekking tot het projectgebied in beeld te brengen. Doel daarvan is om uiteindelijk een haalbaar projectplan te presenteren, dat door samenwerking doelmatig is ingericht en dat kan rekenen op draagvlak.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Het project maakt deel uit van een integraal gebiedsproces, waarbij nieuwe natuur, cultuur, archeologie en recreatie elkaar versterken en samen moeten leiden tot een sluitende business case voor de grondverwerving, de inrichting en het beheer. Hoewel bepaalde aspecten (zoals de omgang met risico's) nog in de planuitwerking moeten worden meegenomen, is een sluitende business case haalbaar met de toegezegde financiële middelen. In de periode tot 1 augustus 2017 wordt het projectplan door de betrokken partijen verder uitgewerkt als basis voor een realisatieovereenkomst.

JURIDISCH

Verwacht wordt dat een planologische wijziging nodig zal zijn. Het bestemmingsplan moet worden aangepast om de natuur te kunnen realiseren.

VERGUNNINGEN

Op dit moment zijn benodigde vergunningen nog niet aan de orde.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

In de business case wordt aangegeven hoe het verdienmodel van het beheer er vanaf het elfde jaar uit komt te zien.

ONDERSTEUNING

Initiatiefnemer heeft het in de intentieovereenkomst beschikbaar gestelde voorbereidingsgeld ingezet voor ondersteuning door verschillende adviesbureaus (ondersteuning initiatiefnemer, financieel haalbaarheidsonderzoek, opmaken business case). De provincie is bestuurlijk vertegenwoordigd in de site-holdersgroep en ambtelijk in de gebiedscommissie en in de genoemde projectgroep voor het opstellen van de business case.

6 RUIMTE EN LUCHT VOOR NATUUR

INDIENER

Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum en Vereniging Natuurmonumenten.

Projectbeschrijving

Het Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum (NLR) en Vereniging Natuurmonumenten willen met het project een robuuste schakel tussen Nationaal Park De Weerribben-Wieden en het Voorsterbos/Waterloopbos realiseren. Het belang van NLR is vooral om de gronden te verkopen om daarmee middelen te verwerven voor de financiering van nieuwbouw. Het projectidee is deels gehonoreerd (50 ha i.p.v. de gewenste 151 ha). NLR onderzoekt momenteel hoe de overige 101 ha grond kan worden afgestoten. Contacten zijn gelegd met andere stakeholders en er worden gesprekken gevoerd met huidige gebruikers (agrariërs die op jaarbasis pachten).

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE-OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE-OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart	Status: nog niet gestart	Status: nog niet gestart
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Er zijn met name twee aspecten die de voortgang van dit project bepalen. In de eerste plaats is de realisatie van het Nieuwe Natuur-project door NLR afhankelijk gesteld van de overige grond, die het bedrijf ten behoeve van de nieuwbouw bij voorkeur wil afstoten. Er wordt aan verschillende scenario's gewerkt die vooralsnog niet hebben geleid tot een concreet resultaat. Aan het eind van 2016 is een intentieovereenkomst ondertekend. Daarin is deze afhankelijkheid opgenomen.

Daarnaast is het recht op terugkoop door het Rijk tegen historische kostprijs, destijds toegevoegd aan de grondtransactie van het Rijk naar NLR, een complicerende factor. Het RVB heeft aangegeven in principe gebruik van het recht te willen maken. Daarmee komt de business case van NLR onder druk te staan en is NLR genoodzaakt naar alternatieven te zoeken.

Gezien de afhankelijkheid van de grondopbrengsten is er enige zorg of het project in 2017 daadwerkelijk tot een realisatieovereenkomst kan komen. De opties worden nog verkend. In ieder geval worden in de eerste helft van 2017 onderdelen van de planuitwerking al zodanig voorbereid dat bij een doorbraak in het andere dossier snel stappen gezet kunnen worden.

Analyse Ruimte en Lucht voor Natuur

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is ongewijzigd.

PLANNING

Provincie en de initiatiefnemers hebben in het najaar van 2016 de intentieovereenkomst ondertekend. In dat document zijn de stappen gedefinieerd (proces grondspoor, mogelijke invulling ander deel van de oppervlakte) die nog doorlopen moeten worden (en wie daarvoor verantwoordelijk is) om voor eind 2017 tot een realisatieovereenkomst te kunnen komen. De planning is verder afhankelijk van ontwikkelingen rond de eventuele verkoop van de overige gronden die NLR wil afstoten.

GROND

De gronden, in eigendom van NLR, kunnen volgens het oorspronkelijk koopcontract uit 1958 niet marktconform worden verkocht. Er ligt een terugkoopoptie op waarbij het RVB tegen historische kostprijs terug mag kopen. Het RVB heeft duidelijk gemaakt dat, mocht de grond in de verkoop gaan, zij van dat terugkooprecht tegen historische kostprijs gebruik zal maken. Deze situatie is van invloed op de business case van het projectplan, omdat bij terugkoop door het RVB de business case voor NLR (en dus voor het Nieuwe Natuur-project) niet sluitend is.

FINANCIËN

NLR ziet de uitvoering van het Nieuwe Natuur-project op de toegewezen 50 ha onlosmakelijk verbonden met het afstoten van de overige 101 ha grond die in het ingediende plan zijn benoemd. Uitkomsten van het onderzoek naar mogelijke oplossingen in het grondspoor voor de hectares, waarop geen nieuwe natuur gerealiseerd zal worden, zijn bepalend voor de business case die ten grondslag ligt aan de realisatie van het Nieuwe Natuur-project.

DRAAGVLAK

Een van de bewoners in directe nabijheid van het project verzet zich tegen de plannen. Er is, zowel door de initiatiefnemers als door de provincie, verschillende keren contact gelegd. De bezwaren richten zich niet specifiek op dit project, maar meer op de werkwijze van Natuurmonumenten als natuurbeherende organisatie.

Een groot deel van het grondgebied van NLR wordt momenteel langdurig gepacht door agrariërs. Bij een eventuele verkoop van deze gronden aan derden is de kans aanwezig dat de pachters daartegen bezwaar gaan maken. Initiatiefnemers zullen hierover een zorgvuldig communicatietraject met deze belanghebbenden starten.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

In de intentieovereenkomst zijn afspraken gemaakt over het opleveren van een planning m.b.t. het uitvoeren van het voorbereidende werk. In het voorjaar van 2017 wordt een Plan van Aanpak opgeleverd en worden zoveel mogelijk voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd om tot een realisatieovereenkomst te kunnen komen.

JURIDISCH

Nog niet aan de orde.

VERGUNNINGEN

Voor 37 ha van de gehonoreerde 50 ha grond is geen vergunning nodig. Dit deel van het project heeft in het bestemmingsplan van de gemeente Noordoostpolder als bestemming natuur. De andere 13 hectare wordt nu nog agrarisch gebruikt (verpacht aan boeren) en heeft een agrarische bestemming. Deze bestemming zal te zijner tijd aangepast moeten worden.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Het verdienmodel moet te zijner tijd in de uitwerking van projectplan aan de orde komen en maakt deel uit van de business case, die sluitend moet zijn om tot realisatie over te kunnen gaan.

ONDERSTEUNING

Tot op heden is er geen aparte ondersteuning vanuit het programma Nieuwe Natuur geleverd omdat daar nog geen aanleiding toe was.

8 OOSTKANT DRONTEN

INDIENER

Gemeente Dronten

Projectbeschrijving

De gemeente Dronten heeft een voorstel ingediend voor de Oostkant Dronten. Dit voorstel omvat het voornemen om via een programmatische aanpak een gebiedsproces op gang te brengen in de randmeerzone van Roggebotzand tot het Spijkbos. Daarbij worden gronden die vrijkomen gebruikt voor natuurontwikkeling, landbouwstructuurversterking (bedrijfsvergroting) en recreatieve ontwikkelingen. Provinciale Staten hebben besloten het oordeel over de projecten Landgoed Wildrijck en Landgoed Vossemeer als onderdeel van het project Oostkant Dronten over te laten aan de gemeente Dronten.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart	Status: nog niet gestart	Status: nog niet gestart
					

Samenvatting project & procesvoortgang

De gemeente Dronten heeft nadrukkelijk gekozen voor een integrale aanpak, waarbij primair vanuit een agrarische structuurverbetering wordt geredeneerd om nieuwe natuur te ontwikkelen en mogelijkheden voor recreatieve ontwikkelingen te vergroten.

De gemeente heeft eind 2016 ongeveer 80 belanghebbenden aangeschreven en met 20 belanghebbenden een eerste verkennend inventarisatiegesprek gevoerd. Op basis van deze gesprekken heeft de gemeente een plan van aanpak voor de uitwerking van het integrale gebiedsproces opgesteld en is het projectgebied verkleind tot twee deelgebieden. In december 2016 heeft de provincie een intentieovereenkomst met de gemeente Dronten afgesloten waarin afspraken zijn gemaakt over het vervolgtraject. Deze afspraken zijn er op gericht om in juni 2017 een nadere planuitwerking op te leveren en in de tweede helft van 2017 een realisatieovereenkomst te kunnen sluiten. Daarbij moet ook duidelijk zijn hoe de gemeente omgaat met de Landgoederen Wildrijck en Vossemeer.

In februari 2017 heeft de gemeente een tweede gesprek gevoerd met agrariërs in de twee deelgebieden over hun belangen en wensen omtrent de agrarische structuurversterking in combinatie met het realiseren van nieuwe natuur. Zij zijn door de gemeente gevraagd om een plan op te stellen. Vervolgens moeten deze plannen bijeen worden gebracht in een gebiedsplan, waarin duidelijk wordt op welke plaatsen nieuwe natuur wordt gerealiseerd en welke gronden via verwerving of kavelruil daartoe noodzakelijk zijn.

Ook heeft de gemeente Dronten Stichting Het Flevo-landschap en Staatsbosbeheer betrokken. Een projectgroep met LTO, Kadaster, een landschapsbureau en gemeente begeleiden het proces.

Het project Oostkant kent een aantal punten van aandacht.

De rol en het besluitvormingsproces van de gemeente is nog niet helemaal uitgekristalliseerd. De gebiedsprocesaanpak van de gemeente is vooralsnog sterk eenzijdig op agrarische structuurversterking gericht. Hoofddoel van Nieuwe Natuur blijft om natuurprojecten te realiseren die nadrukkelijk de kwaliteit en de beleefbaarheid van de Oostkant Dronten op een hoger peil brengen. Er is op dit moment nog onvoldoende perspectief op het ontwikkelen van nieuwe natuurprojecten als onderdeel van dit gebiedsproces. Daarnaast is de vraag in hoeverre er voldoende ontwikkelkracht aanwezig is bij de agrariërs in het gebied om de nieuwe natuurprojecten uit te kunnen werken en te ontwikkelen. Gelet op de eigendomssituatie van de gronden in de oostkant zal het RVB een belangrijke rol spelen bij het verkrijgen van de benodigde grondposities.

Uiterlijk in het tweede kwartaal van 2017 moet er duidelijkheid zijn over de kansrijkheid van het realiseren van nieuwe natuur als onderdeel van het gebiedsproces 'Oostkant Dronten' (go-no go).

Analyse Oostkant Dronten

SCOPE VAN HET PROJECT

Door de gekozen integrale aanpak is de scope van het project nog niet vastgelegd.

PLANNING

In het voorjaar van 2017 moet duidelijk worden of het project Oostkant Dronten een reële kans heeft om tot uitvoering te komen. Hiervoor zal op basis van het Plan van Aanpak in mei zicht zijn op de kans om het integrale project te realiseren. Als ervan uitgegaan kan worden dat de kansen realistisch en haalbaar zijn, zal voor de zomer een definitieve planuitwerking bij de provincie voorgelegd worden om nieuwe natuur te ontwikkelen. Dan zou op basis van de definitieve planuitwerking een realisatieovereenkomst tussen de initiatiefnemer en de provincie in het najaar van 2017 ondertekend kunnen worden.

GROND

De provincie heeft aan de gemeente Dronten een ruilbedrijf beschikbaar gesteld van 55 ha inclusief erf en opstallen aan de Tarpanweg 6 te Swifterbant (en hieraan de waarde € 4.500.000 toegekend ter dekking van 'grondkosten'). Naast het ruilbedrijf zijn vanuit het programma Nieuwe Natuur ook middelen beschikbaar gesteld voor inrichting en beheer. De gemeente Dronten richt zich op potentiële initiatiefnemers in twee deelgebieden. De gronden in deze deelgebieden zijn grotendeels in bezit van het RVB. Het RVB heeft aangegeven louter in de context van het programma Nieuwe Natuur te willen meedenken over eventuele ruilingen, aan- of verkopen en dan op basis van concrete voorstellen. Om die reden is het van belang om zo snel mogelijk in beeld te hebben over welke gronden gesproken kan worden. In de definitieve planuitwerking wordt de exacte locatie van de nieuwe natuur beschreven en in de realisatieovereenkomst worden concrete afspraken gemaakt over de inzet van de ruilboerderij aan de Tarpanweg.

FINANCIËN

Doordat de scope van het project nog niet is vastgelegd, kunnen hierover nog geen uitspraken worden gedaan. Voor het afsluiten van de realisatieovereenkomst moet de business case sluitend zijn.

DRAAGVLAK

De gemeente is het gebiedsproces gestart met het in beeld brengen van wensen en belangen van zittende partijen in het gebied. Daarmee wordt getracht draagvlak voor het integrale gebiedsproces te krijgen. Opgemerkt wordt dat hiermee de agrarische belangen op dit moment dominant zijn en dat, uitgezonderd de gesprekken met Staatsbosbeheer en Stichting Het Flevolandscap, nog niet gewerkt wordt aan draagvlak voor nieuwe natuur.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Het projectvoorstel Oostkant Dronten is vooral een procesvoorstel. Het geeft vooralsnog weinig inzicht in de planuitwerking en concrete projecten die leiden tot de realisatie van nieuwe natuur. De programmatische aanpak en de verschillende doelen die daarmee moeten worden gediend leiden ertoe dat er in de eerste fase(n) van het project nog geen specifieke focus op het (deel)doel natuur ligt. Halverwege februari 2017 vonden gesprekken plaats met agrariërs in de twee deelgebieden, waarbij zij werden uitgenodigd om plannen op te stellen. Die worden vervolgens bijeengebracht in een gebiedsplan, waarin duidelijk wordt waar nieuwe natuur zal worden gerealiseerd en welke gronden daartoe via verwerving of kavelruil noodzakelijk zijn. De agrariërs worden daarbij ondersteund door een ingenieursbureau dat door de provincie ter beschikking wordt gesteld.

JURIDISCH

Doordat de scope van het project nog niet is vastgelegd kunnen hierover nog geen uitspraken worden gedaan.

VERGUNNINGEN

Doordat de scope van het project nog niet is vastgelegd kunnen hierover nog geen uitspraken worden gedaan.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Doordat de scope van het project nog niet is vastgelegd, kunnen hierover nog geen uitspraken worden gedaan.

ONDERSTEUNING

De provincie heeft budget beschikbaar gesteld voor expertise om het gebiedsproces op te starten. Dit budget is benut. Om het proces verder te stimuleren heeft de provincie aanvullend budget beschikbaar gesteld om de agrariërs in de twee deelgebieden via de gemeente Dronten te helpen om de plannen verder uit te werken.

9 NATUUR OP G38

INDIENER

Familie Barkema

Projectbeschrijving

Het project is geheel gehonoreerd.

Het melkveebedrijf van de familie Barkema wordt omgevormd tot een natuurboerderij met extensief landbouwkundig medegebruik in een natuurgebied voor akker- en weidevogels. Blaarkoppen, een oud runderras, begrazen het natuurgebied. Met de opbrengsten van de kaas die van de melk van de Blaarkoppen wordt gemaakt, wordt het beheer van het gebied langdurig gefinancierd. Zo kan de nieuwe natuur op lange termijn zonder inmenging van overheden zelfstandig worden beheerd.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: bijna afgerond
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Op 14 juni 2016 is de realisatieovereenkomst tussen provincie en de familie Barkema gesloten en is gestart met de inrichtingswerkzaamheden aan de stal. Dankzij de gunstige weersomstandigheden zijn in november 2016 ook de buitenwerkzaamheden gestart. In februari 2017 was de strostal gereed en is het erf aangepast. Het natuurgebied is grotendeels ingericht. Verwacht wordt dat het project in april 2017 wordt afgerond.

De familie Barkema ervaart grote druk doordat de realisatie van het project in een relatief korte tijd moet worden uitgevoerd, terwijl ook de boerderij draaiend gehouden moet worden. De inrichtingswerkzaamheden aan de stal moesten klaar zijn voordat de koeien voor de winter naar binnen moesten en de werkzaamheden buiten moeten klaar zijn voor het broedseizoen. Deze gewenste snelheid gaat niet altijd goed samen met overheidstrajecten rond onder meer vergunningen en bestemmingsplan.

Analyse Natuur op G38

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is niet gewijzigd.

PLANNING

De familie Barkema geeft aan in april 2017 gereed te zijn met de inrichtingswerkzaamheden. Vanaf dat moment kan het gebied beleefd worden. Er zijn momenteel geen externe ontwikkelingen die er toe leiden dat deze planning niet behaald wordt.

GROND

Sinds juli 2016 is de benodigde ondergrond in bezit van de familie Barkema. Op de grond rust een kwalitatieve verplichting om het natuurgebied ook privaatrechtelijk te borgen.

FINANCIËN

Het project blijft binnen de financiële kaders zoals afgesproken in de realisatieovereenkomst. De familie Barkema heeft van de provincie een bijdrage gekregen vanuit het programma 'Duurzaam gebruik van de ondergrond' om aanvullende werkzaamheden uit te voeren en zo de aardkundige waarden in de ondergrond beter zichtbaar te maken in het veld.

DRAAGVLAK

In februari 2016 heeft een buurman tijdens een vergadering van de Commissie Duurzaamheid zijn zorgen geuit. Dit heeft er toe geleid dat in de realisatieovereenkomst is afgesproken dat de familie Barkema zich zal inspannen om een commissie in te stellen die de komende jaren de positieve en negatieve gevolgen van het natuurgebied op de directe omgeving gaat volgen. Daartoe ligt momenteel een voorstel bij de Natuur- en Milieucoöperatie Rivierduingebied. Het bestuur staat hier positief tegenover. Over de invulling van de commissie wordt momenteel nagedacht. De burens worden gevraagd om in deze commissie zitting te nemen.

Een groot aantal agrariërs en instanties is in de afgelopen maanden bij de familie Barkema op bezoek geweest om kennis te vergaren. De coördinatie hiervan loopt nu via Agrifirm, dat door middel van het delen van filmpjes op hun website publicitair aandacht besteedt aan de transitie van de boerderij van Barkema. Hierop wordt positief gereageerd.

De heer Barkema wordt ook regelmatig buiten de provincie gevraagd om zijn kennis en ervaringen te delen. Recent is vanuit Brabant het verzoek gekomen om drie boeren te assisteren bij de omschakeling van 'regulier' boeren naar 'boeren met natuur'. Het project G38 lijkt steeds meer als referentieproject te gaan fungeren voor het programma en voor agrarisch natuurbeheer in de meer brede zin van het woord.

Op 11 november 2015 hebben Provinciale Staten een motie aangenomen om extra budget beschikbaar te stellen voor de weidevogels in het rivierduingebied. Mede door de uitvoering van het project en de instemming met de motie hebben diverse agrariërs in de omgeving gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een vergoeding aan te vragen voor het agrarisch natuurbeheer (waaronder de buurman die heeft ingesproken tijdens de commissie Duurzaamheid). Jonge boeren uit de buurt komen langs voor advies over teelt en beheersmaatregelen. Voor zover mogelijk wordt bij realisatie van houtwallen, beplantingsstroken, maaien en oogsten gebruik gemaakt van akkerbouwers uit de omgeving. Op deze manier ontstaat er een positieve betrokkenheid vanuit de buurt bij de ontwikkelingen op G38.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Het projectidee is uitgewerkt in het document “nadere planuitwerking en financiële onderbouwing” dat als basis heeft gediend voor de realisatieovereenkomst. Dit wordt nu conform uitgevoerd.

JURIDISCH

De inrichtingswerkzaamheden passen binnen het vigerend bestemmingsplan. Omdat de bestemming daarin agrarisch is en het natuurgebied ook planologisch moet worden geborgd, is een bestemmingsplanwijziging in procedure. De gemeente Lelystad heeft op het voorontwerp bestemmingsplan enkele inspraakreacties en vooroverlegreacties ontvangen, waaronder die van LTO en de buurman die tijdens de vergadering van de Commissie Duurzaamheid heeft ingesproken. Enkele zienswijzen zullen leiden tot aanscherping van de beschrijving van de regels in het bestemmingsplan en hebben naar verwachting geen invloed op de uitvoering van het project. In april 2017 wordt een besluit van B&W Lelystad verwacht over de inspraakreacties en vooroverlegreacties. Verwacht wordt dat het besluit voor de familie Barkema positief zal zijn, waarna het ontwerp gedurende 6 weken ter inzage komt te liggen met de mogelijkheid voor een ieder om een zienswijze naar voren te brengen bij de gemeenteraad.

VERGUNNINGEN

De buurman die tijdens de vergadering van de Commissie Duurzaamheid heeft ingesproken heeft in 2015 bij Waterschap Zuiderzeeland een bezwaar ingediend op het verlenen van de Waterwet-vergunning en Ontgrondingvergunning. Verwacht wordt dat het resultaat van deze twee procedures voor de familie Barkema positief zal zijn.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Met de opbrengsten van het vlees, de melk en de kaas die van de melk van de Blaarkoppen wordt gemaakt, wordt het beheer van het gebied langdurig gefinancierd.

ONDERSTEUNING

De familie Barkema wordt door de provincie momenteel vooral ambtelijk ondersteund door middel van advisering op diverse aspecten van de uitvoering, zoals aanbestedingsprocedures, de verschillende procedures rond vergunningen en voorontwerp bestemmingsplan en het uitbreiden van het kennisnetwerk van de familie.

10 SWIFTERPARK

INDIENER

Familie Van Dalen

Projectbeschrijving

Het project gaat uit van het omvormen van een voormalig gronddepot naar een toegankelijk en divers natuurgebied met een grote diversiteit aan plantensoorten. Het park wordt toegankelijk voor recreanten. Een beheerschuur gaat dienst doen als stalling voor het vee dat het park gaat begrazen en wordt eveneens gebruikt als educatieruimte.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Aan het eind van 2016 is voor het project een realisatieovereenkomst ondertekend. Daar is een uitgebreid en intensief proces van communicatie, onderzoek naar veterinaire risico's van het project op de directe omgeving en motivering van de afwaardering van de grond aan vooraf gegaan. Ondanks de communicatieve inspanningen en het feit dat inhoudelijke bezwaren van omwonenden adequaat zijn onderzocht, blijft het draagvlak voor het project Swifterpark broos. Ook in de fase van planrealisatie is het belangrijk om goed om te gaan met bezwaren uit de omgeving.

Belangrijke volgende stap in het project vormt de (gedeeltelijke) aanpassing van het bestemmingsplan. De initiatiefnemers hebben hiertoe een verzoek ingediend bij de gemeente Dronten. Voor de realisatie van het project moeten ook vergunningen voor ontgronding en voor het bouwen van de beheerschuur worden georganiseerd.

Analyse Swifterpark

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope is ongewijzigd. De contouren zijn door middel van de ondertekende realisatieovereenkomst vastgelegd.

PLANNING

Eind 2016 is de realisatieovereenkomst ondertekend. De vertraging in de oorspronkelijke planning heeft vooral te maken met de zorgen van direct omwonenden. Hiervoor zijn onder meer additionele onderzoeken naar de risico's op insleep van vogelgriep en andere dierziekten uitgevoerd. De onafhankelijk taxatie om de definitieve afwaardering van de grond vast te kunnen stellen heeft bovendien ook meer tijd in beslag genomen dan was voorzien.

De komende tijd ligt de focus van de initiatiefnemers bij de aanvraag voor een (gedeeltelijke) herziening van het bestemmingsplan, die bij de gemeente is ingediend. De programmering van de stappen daarna is afhankelijk van de reacties op de aanvraag. In een volgende voortgangsrapportage zal daarop terug worden gekomen.

GROND

De gronden zijn in eigendom van de initiatiefnemers. Met het toekenningsbesluit Nieuwe Natuur van december 2014 is er voor het project Swifterpark een maximaal bedrag voor compensatie van de waardevermindering naar de natuurbestemming toegewezen. Initiatiefnemer en provincie hebben een taxatie laten uitvoeren door twee onafhankelijke taxateurs. De uitkomst van de taxatie is de basis voor de vergoeding van de afwaardering die in de realisatieovereenkomst is opgenomen. Dit bedrag wordt aan de projectindieners beschikbaar gesteld wanneer de bestemmingsplanherziening van de projectgrond definitief is.

FINANCIËN

Op basis van de uitkomsten van de taxatie is het de verwachting dat het project kan worden uitgevoerd binnen de financiële kaders zoals vastgelegd in het toewijzingsbesluit.

DRAAGVLAK

De zorg voor voldoende draagvlak voor het initiatief is primair een verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers. De provincie ondersteunt de initiatiefnemers daarbij indien nodig. Een aantal direct omwonenden van het project Swifterpark heeft vanaf de start van het initiatief aangegeven op een aantal punten weerstand te hebben tegen het plan. De bezwaren hebben ten eerste betrekking op de hoogte van de compensatie door de waardevermindering van de gronden. De provincie heeft met een aanvullende taxatie en met diverse momenten van overleg met omwonenden al het mogelijke gedaan om tot een zorgvuldig en marktconform besluit te komen ten aanzien van de afwaardering.

Een ander punt van zorg in de omgeving betreft de mogelijke veterinaire risico's van de realisatie van het project voor de omliggende agrarische bedrijven. De provincie heeft door verschillende deskundige instanties onderzoek laten doen naar de mogelijke risico's ten aanzien van diverse soorten dierziekten. Conclusie van deze onderzoeken is dat het project Swifterpark geen significante vergroting van de risico's op insleep van vogelgriep, MKZ of andere dierziekten met zich meebrengt.

Ondanks het feit dat bij de besluitvorming over de realisatieovereenkomst de bezwaren van omwonenden zorgvuldig zijn betrokken, blijft het draagvlak voor het project Swifterpark een aandachtspunt. Dit dwingt tot zorgvuldigheid in de publieksrechtelijke procedure voor de aanvraag van bestemmingsverandering en later bij de planrealisatie door de initiatiefnemers.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

De realisatieovereenkomst is getekend. De initiatiefnemers organiseren de procedure voor de aanpassing van de bestemming en de vergunningen die nodig zijn voor de planrealisatie.

JURIDISCH

In de realisatieovereenkomst is opgenomen dat initiatiefnemers de gemeente Dronten verzoeken om een planologische wijziging door te voeren, waarbij expliciet het gebruik ten behoeve van natuurdoeleinden wordt toegestaan. Het zal gaan om een (gedeeltelijke) herziening van het bestemmingsplan. De gemeente Dronten heeft als bevoegd gezag begin 2016 een positieve grondhouding aangenomen in de vorm van een schriftelijk principebesluit op 26 januari 2016.

VERGUNNINGEN

Na het afsluiten van de realisatieovereenkomst en de planologische wijziging zal naast een (gedeeltelijke) herziening van het bestemmingsplan eveneens een ontgrondingsvergunning (voor het ontgraven van een waterpartij) en een bouwvergunning (beheerschuur en recreatieve voorzieningen) door de initiatiefnemers bij de gemeente Dronten worden aangevraagd.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Om de nieuw gerealiseerde natuur langdurig te borgen is een kwalitatieve verplichting opgesteld. De kwalitatieve verplichting is bij de realisatieovereenkomst gevoegd. De initiatiefnemer verplicht zich daarmee om de nieuwe natuur gedurende minimaal 20 jaren te behouden en te beheren.

ONDERSTEUNING

De familie Van Dalen heeft, evenals andere particuliere initiatiefnemers, gebruik gemaakt van een door de provincie onder voorwaarden beschikbaar gestelde ondersteuning voor de planuitwerking. Het budget is ingezet voor het opstellen van de business case en aanvullend onderzoek naar diverse veterinaire risico's. Na de ondertekening van de realisatieovereenkomst is de afrekening over de voorbereidingskosten opgemaakt. Sinds de ondertekening kunnen de initiatiefnemers geen gebruik meer maken van deze middelen.

12 OOSTVAARDERSPLASSEN

INDIENER

Staatsbosbeheer

Projectbeschrijving

Het project is grotendeels gehonoreerd. Met dit project gaat Staatsbosbeheer de randen van het natuurgebied Oostvaardersplassen verder ontwikkelen en toegankelijk maken voor recreanten. Om de randen langs het natuurgebied open te stellen, gaat Staatsbosbeheer “vensters” realiseren waardoor recreanten de mogelijkheid hebben om van buitenaf de natuur te bewonderen terwijl de natuur in het gebied beschermd blijft. In dit project is sprake van drie deelgebieden, namelijk “Trekweg”, “Ibisweg Noord” en “Hollandse Hout”.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart	Status: nog niet gestart	Status: nog niet gestart
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Voor het project Oostvaardersplassen is eind 2016 een intentieovereenkomst tussen Staatsbosbeheer en de provincie Flevoland ondertekend.

Het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) is eerder in 2016 door de provincie verzocht om medewerking te verlenen aan het beschikbaar krijgen van de benodigde gronden voor het projectonderdeel Hollandse Hout. Het RVB heeft aangegeven deze medewerking te willen verlenen.

Verskillende ontwikkelingen zijn van invloed op het proces:

1. Staatsbosbeheer realiseert in het project de compensatie van kiekendiefferageergebied ten behoeve van diverse bestemmingsplannen van de gemeente Almere. De exacte locatie wordt nader bepaald in de planuitwerking, wel is al duidelijk dat een deel van de compensatie in het deelproject Hollandse Hout zal neerslaan.
2. Daarnaast is afgesproken om de mitigerende maatregelen van maximaal 3,5 ha kiekendiefferageergebied, voortkomend uit de aanleg van de verbindingsweg en halve aansluiting op de A6, in het project onder te brengen.
3. Gebleken is dat de gemeente Lelystad al 15 ha op de kavels van deelgebied Hollandse Hout heeft ingericht als mitigatie voor de bouw van Warande.
4. De kavels Hollandse Hout liggen naast de A6. Op middellange termijn is de verbreding van de A6 voorzien, waarbij gronden nodig zijn voor zowel de verbreding als een eventuele mitigatie van natuur. Om die reden heeft Rijkswaterstaat bij het RVB aangegeven vooralsnog geen gronden te willen afstaan ten behoeve van het Nieuwe Natuur-project.

Het is aan Staatsbosbeheer om de genoemde gebiedsontwikkelingen op elkaar af te stemmen in de planuitwerking. Daarnaast dient Staatsbosbeheer inzicht te geven in de wijze waarop de planuitwerking, inclusief de compensatie van kiekendiefferageergebied, past binnen de totale ambitie voor het Oostvaardersplassengebied en het Nationaal Park Nieuw Land. Gelet op deze ambitie is er sprake van no-regret maatregelen bij de uitvoering van het programma. Dit vraagt om veel afstemming en zoekwerk en heeft invloed op de totale projectvoortgang en planuitwerking. De provincie faciliteert Staatsbosbeheer door de grondroute te organiseren en daarover afspraken te maken. Gelet op de complexiteit wordt de realisatieovereenkomst niet eerder dan eind 2017 verwacht.

Mogelijke risico's die de realisatie van de deelgebieden beïnvloeden zijn de bestemmingsplanwijziging voor de deelprojecten Ibisweg-Noord en Hollandse Hout en de grondonderhandelingen voor het deelproject Hollands Hout. Deze risico's zijn beheersbaar door een zorgvuldige voorbereiding en afstemming met partijen.

Analyse Oostvaardersplassen

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is niet gewijzigd.

PLANNING

Eind 2016 is de intentieovereenkomst gesloten. Verwacht werd dat de realisatieovereenkomst voor de zomer van 2017 ondertekend zou worden, zodat in het najaar van 2017 in ieder geval gestart kan worden met de uitvoering van de deelprojecten Ibisweg-Noord en Trekweg, omdat daar de benodigde gronden al beschikbaar zijn. Echter, door de meervoudige ruimteclaims op de kavels Hollandse Hout is zorgvuldige afstemming noodzakelijk, wat van invloed is op de planning. De realisatieovereenkomst wordt daardoor niet eerder dan eind 2017 verwacht.

GROND

De gronden langs de Ibisweg-Noord worden na het ondertekenen van de realisatieovereenkomst in eigendom overgedragen van de provincie aan Staatsbosbeheer. Opgemerkt is dat de oppervlakte van het projectonderdeel Ibisweg-Noord niet, zoals opgenomen in het besluit van Provinciale Staten, 36 ha omvat maar 30,7 ha. Het verschil zit in de gebruikte tekening bij het projectvoorstel en de feitelijke situatie in het veld.

De percelen langs de Trekweg zijn al in eigendom van Staatsbosbeheer.

De percelen voor het projectonderdeel Hollandse Hout zijn van het RVB. In dit projectonderdeel is uitgegaan van 90 ha uit het programma Nieuwe Natuur, in het veld bestaat ruimte voor ca 94 ha. Op dezelfde kavels is ongeveer een halve hectare nodig voor de aanleg van de verbindingsweg en halve aansluiting op de A6.

Buiten het programma om zijn gesprekken gestart over de mitigatie van maximaal 3,5 ha kiekendiefferageergebied ten behoeve van de aanleg van de verbindingsweg en halve aansluiting op de A6. In de intentieovereenkomst zijn hierover afspraken vastgelegd.

Daarnaast blijkt dat de gemeente Lelystad op dezelfde kavels Hollandse Hout 15 ha kiekendiefferageergebied mitigeert ten behoeve van de uitbreiding van Warande. Gemeente Lelystad heeft voor deze oppervlakte een aankoopplicht.

Ook is duidelijk geworden dat Rijkswaterstaat ruimte op de kavels wil benutten ten behoeve van de verbreding van de A6 en mogelijke daaraan ten grondslag liggende natuurcompensatie of -mitigatie. Voorgaande vraagt om zorgvuldige afstemming met genoemde partijen. Gelet op de complexiteit en benoemde ruimteclaims is het mogelijk dat vanuit het programma Nieuwe Natuur niet de volledige 90 ha kan worden verkregen. Omdat momenteel de grondprijs in het gebied hoger is dan waarvan ten tijde van het besluit is uitgegaan, zal het voor het onderdeel Hollandse Hout gereserveerde programmakapitaal waarschijnlijk toch volledig nodig zijn. De 15 ha oppervlakte kiekendieffercompensatie van de gemeente Lelystad draagt overigens inhoudelijk wel bij aan het programma, waarmee mogelijk toch tot 90 ha gekomen kan worden.

FINANCIËN

In de planuitwerking komt een actuele nadere onderbouwing van de benodigde financiën.

De budgetten voor mitigatie van maximaal 3,5 ha kiekendiefferageergebied en compensatie van 15 ha kiekendiefferageergebied kunnen gezien worden als de extra bijdrage van Staatsbosbeheer in het projectonderdeel.

DRAAGVLAK

In de intentieovereenkomst is afgesproken dat Staatsbosbeheer zich inspant om de omgeving bij het project te betrekken (onder meer door het informeren van de omgeving, het ophalen van opvattingen en bezwaren uit de omgeving en het afwegen van die opvattingen en bezwaren in het kader van de planuitwerking) om daarmee, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, maatschappelijk draagvlak te verkrijgen.

Daarnaast onderhoudt Staatsbosbeheer contacten met relevante stakeholders in het gebied, zoals de Vogel- en Natuurwacht Flevoland.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Staatsbosbeheer werkt het project op onderdelen uit in de nadere planuitwerking. Deze dient als basis voor het aangaan van de realisatieovereenkomst.

JURIDISCH

Bezien moet worden of de bestemmingsplannen voor de deelprojecten Ibisweg en Hollandse Hout moeten worden aangepast. Indien dat noodzakelijk blijkt, start Staatsbosbeheer na ondertekening van de realisatieovereenkomst een procedure.

Staatsbosbeheer compenseert conform afspraak met de provincie in het project Oostvaardersplassen, naast 35 ha bestaande compensatie, 115ha kiekendiefferageergebied, die is gekoppeld aan diverse bestemmingsplannen van de gemeente Almere. Daarnaast worden gesprekken gevoerd over de noodzakelijke mitigatie van maximaal 3,5 ha foerageergebied voor

Blauwe Kiekendieven, die voortkomt uit het project “aanleg van de verbindingsweg en halve aansluiting op de A6”. Deze opgave is in de intentieovereenkomst opgenomen, wordt in de nadere planuitwerking uitgewerkt en vastgelegd in een separate realisatieovereenkomst.

VERGUNNINGEN

Nog niet van toepassing.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Staatsbosbeheer zal in de nadere planuitwerking aangeven hoe het beheer na tien jaar wordt gefinancierd. Uitgangspunt is dat het beheer van het te compenseren en mitigeren kiekendief-foerageergebied, dat zij vanuit het programma Nieuwe Natuur realiseert, met de beheervergoeding eeuwigdurend is afgekocht.

ONDERSTEUNING

Na ondertekening van de intentieovereenkomst is, als bijdrage in de voorbereidingskosten onder voorwaarden een maximale bijdrage van 5% van de inrichtingskosten per deelproject beschikbaar gesteld.

Op dit moment beraadt Staatsbosbeheer zich nog over de inzet van deze budgetten. Verwacht wordt dat de bijdrage ingezet wordt voor een projectleider en planologische procedure.

De provincie faciliteert het proces door de grondrouting uit te werken en te organiseren.

15 DE EEMVALLEI-ZUID

Integrale samenwerking van De Eemvallei, Voedselbossen, Speelwildernis en Natuurboerderij Vliervelden.

INDIENER

Staatsbosbeheer, Stichting Voedselbosbouw Nederland, Stichting Speelwildernis Oosterwold, Natuurboerderij Vliervelden.

Projectbeschrijving

De initiatiefnemers van de projecten Eemvallei (Staatsbosbeheer), Voedselbossen (Stichting Voedselbosbouw Nederland) en Speelwildernis (Stichting Speelwildernis Oosterwold) werken overeenkomstig het besluit van Provinciale Staten gezamenlijk aan de ontwikkeling en realisatie van hun projecten. Inmiddels is ook de initiatiefnemer van het project Natuurboerderij Vliervelden bij het integrale projectteam aangesloten om een deel van zijn initiatief te ontwikkelen.

In het toewijzingsbesluit van 17 december 2014 is vastgelegd dat de projecten “Voedselbossen” en “Speelwildernis” (in een kleinere variant) worden gekoppeld aan De Eemvallei. Ook is toen besloten dat “Luierpark” en “Kroonbos” als kralen aan de ketting in het gebied geïntegreerd moeten worden. In februari 2016 hebben Provinciale Staten echter ingestemd met realisatie van Luierpark en Kroonbos op andere plekken, te weten het Oostrandpark in Almere en de Kop van het Horsterwold bij Zeewolde.

De Eemvallei

Staatsbosbeheer gaat een landschappelijke structuur aanleggen in Almere Oosterwold, waarmee de voormalige rivierloop van de Eem weer zichtbaar en beleefbaar wordt in het landschap. De structuur komt als het ware als een ketting in een verwevingsgebied te liggen. Doordat landbouw, natuur en bebouwing elkaar afwisselen, ontstaat een aantrekkelijk landschap dat initiatiefnemers voor rode functies verleidt om daarin of daarbij te gaan bouwen. Het project is geheel gehonoreerd. Het gebied heeft landschappelijke samenhang met het project Noorderwold-Eemvallei, ingediend door Stichting Het Flevo-landschap en BV ERF.

Voedselbossen

Stichting Voedselbosbouw Nederland gaat voedselbossen in Flevoland realiseren. Voedselbossen zijn bossen waarin planten groeien die negen maanden per jaar eetbare producten kunnen leveren zoals fruit, kruiden, groenten en noten. In het ingediende projectvoorstel was sprake van realisatie van voedselbossen op een oppervlakte van 60 ha. In het toewijzingsbesluit is het project in een kleinere variant gehonoreerd en wordt uitgegaan van een voedselbos op 20 ha. Provinciale Staten hebben het project daarbij gekoppeld aan De Eemvallei van Staatsbosbeheer.

Speelwildernis

Het project dat is ingediend door Theatergroep Groen Gras is geheel gehonoreerd. Dit plan beoogt een buitenspeelplaats te realiseren waar zowel een zone is voor vrij en avontuurlijk spelen in de natuur als een zone waar kinderen deelnemen aan georganiseerde dan wel begeleide activiteiten. Een deel van de buitenspeelplaats wordt met en door de kinderen ingericht. In het toewijzingsbesluit van 17 december 2014 is de Speelwildernis gekoppeld aan De Eemvallei van Staatsbosbeheer.

Natuurboerderij Vliervelden

De Stadsboerderij wil ten zuiden van de Vogelweg Natuurboerderij Vliervelden op 400 hectare met een kleinschalige inrichting realiseren. In dit gebied worden diverse natuurtypen aangelegd. Hierdoor zal in het gebied ruimte ontstaan voor een grote diversiteit aan dieren en planten, waarbij door wandelpaden toegankelijkheid voor recreanten wordt gecreëerd. Het project is in een kleinere variant gehonoreerd. Vanwege vermeende synergievoordelen is het gekoppeld aan het project Noorderwold-Eemvallei van Stichting Het Flevo-landschap en BV ERF, echter zonder budget omdat er min of meer vanuit is gegaan dat Vliervelden vooral een biologisch landbouwbedrijf is.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart	Status: opgestart	Status: nog niet gestart
					

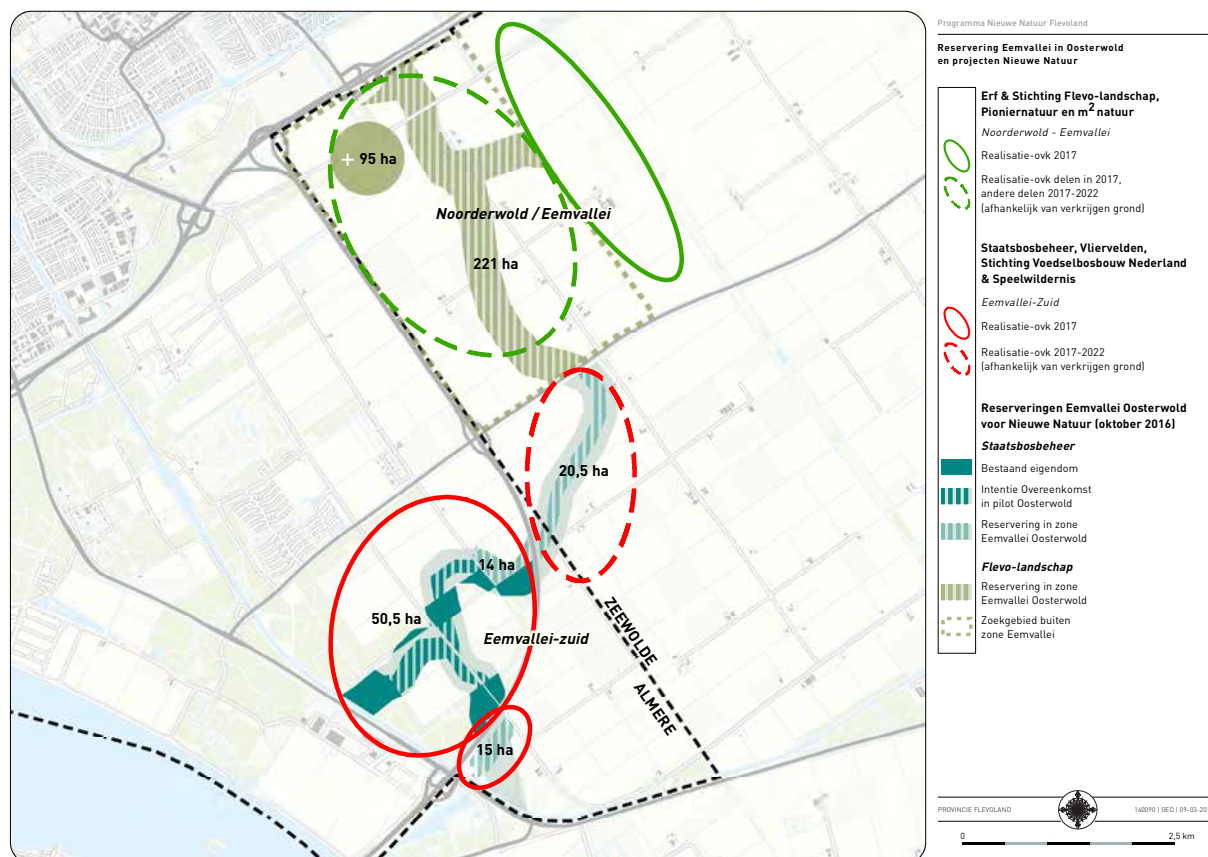
Samenvatting project & procesvoortgang

Na ondertekening van de intentieovereenkomsten tussen de provincie en de projectindieners voor elk afzonderlijk project, werken de initiatiefnemers gezamenlijk aan een nadere planuitwerking. De gezamenlijke commitment van de betrokken projectindieners is formeel vastgelegd in het gezamenlijke Plan van Aanpak, dat Staatsbosbeheer, stichting Voedselbosbouw Nederland, Stadsboerderij Almere (Vliervelden) en stichting Speelwildernis op 7 november 2016 hebben ingediend. In het kader van het programma Nieuwe Natuur bereiden zij een realisatieovereenkomst met de provincie Flevoland voor.

Een deel van de benodigde gronden zal o.a. vanwege de huidige eigendoms- en pachtsituatie niet op korte termijn verkregen kunnen worden. Om die reden wordt het project Eemvallei-Zuid in delen ontwikkeld. Momenteel wordt voor het eerste deel (50,5 ha) het ontwerp uitgewerkt en de nadere planuitwerking opgesteld. Daarbij worden uitgangspunten gehanteerd die eenvoudig kunnen worden vertaald in een ontwerp voor het tweede deel. De planuitwerking dient tevens als ontwikkelplan, dat benodigd is voor het sluiten van een anterieure overeenkomst met Oosterwold.

Het eerste deel, waarbij sprake is van geliberaliseerde pacht, bestaat uit de realisatie van 50,5 hectare nieuwe natuur in het gebied binnen de A27. Daarnaast wordt 15 ha ten zuiden van de A27 betrokken in het tweede deel waarmee het totaal op 65,5 ha komt

In het derde deel moet nog eens 14 ha gerealiseerd worden in het gebied binnen de A27 (de zogenaamde AM/Bouwinvest-kavels), en het resterend deel van 20,5 ha ten oosten van de A27 (het zogenaamde Middengebiet). Voor de AM/Bouwinvest-kavels en de kavels ten zuiden van de A27 wordt in het voorjaar 2017 eveneens een basisontwerp opgesteld. Met de gehanteerde uitgangspunten is ook een inrichtingsplan voor het Middengebiet te maken. De daadwerkelijke realisatie van de Eemvallei in het Middengebiet zal afhankelijk zijn van de ontwikkeling van de eerdere fasen, en in het bijzonder de ontwikkeling van het rood dat daarmee samenhangt. Ook de beschikbaarheid van gronden en de vrijwillige medewerking van de zittende agrariërs vormen een voorwaarde.

Afgelopen najaar heeft een verkenning plaatsgevonden naar de wensen en belangen van de drie agrarische eigenaren en gebruikers in het gebied A6/A27/Vogelweg, waaronder het zogenaamde Middengebiet, waar de Eemvallei-Zuid buiten de A27 is voorzien. In maart 2017 heeft naar aanleiding van deze verkenning een vervolgesprek met deze drie agrariërs plaatsgevonden. Daarin is vastgesteld dat de agrariërs in dit gebied te maken hebben met verschillende ontwikkelingen (waaronder Nieuwe Natuur en Oosterwold) die hun toekomstperspectief onzeker maken.

In het gesprek is aangegeven dat er begrip is voor de behoefte aan duidelijkheid bij de betreffende agrariërs, maar dat de provincie deze duidelijkheid op dit moment alleen wil en kan geven voor zover dat het programma Nieuwe Natuur betreft.

Op basis van de gesprekken is vastgesteld dat de gronden, die nu in pacht zijn bij twee van de drie agrariërs, niet op basis van vrijwilligheid verkregen kunnen worden en ook niet nodig zijn voor het gehonoreerde project Eemvallei-Zuid. Verdere gesprekken over verplaatsing van deze bedrijven is vanuit Nieuwe Natuur dan ook niet aan de orde. Met één agrariër worden in afstemming met het RVB de mogelijkheden voor verplaatsing de komende tijd concreet verder verkend. Uiterlijk 1 september 2017 (of zoveel eerder als mogelijk) dient duidelijk te zijn of overeenstemming kan worden bereikt en of het betreffende perceel ook daadwerkelijk beschikbaar kan komen.

Het project Eemvallei-Zuid is een bijzondere uitdaging. Het verkrijgen van gronden, de inpassing van het project binnen de systematiek van Oosterwold, de samenwerking tussen Staatsbosbeheer en de kralen Voedselbossen, Vliervelden en Speelwildernis en het ontwikkelen vanuit eigen kracht door Staatsbosbeheer maken het project meervoudig complex. De provincie faciliteert dit proces door het voortouw te nemen voor en in verschillende overleggen, kennis en kunde vanuit het ambtelijk apparaat beschikbaar te stellen en de partijen zo veel als mogelijk onderling te laten afstemmen.

Op basis van het Plan van Aanpak en de huidige ontwikkelingen wordt verwacht dat de provincie in juni 2017 een realisatieovereenkomst met de betrokken partijen kan afsluiten.

Analyse Eemvallei-Zuid

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van (de ketting van) het project De Eemvallei is niet veranderd. Wel is het project Natuurboerderij Vliervelden bij de projectgroep aangesloten om het project Vliervelden binnen de Eemvallei in een kleinere variant gezamenlijk met de andere projectindieners uit te werken en te ontwikkelen.

Het projectteam Eemvallei-Zuid werkt aan de verdere ontwikkeling en detaillering van het basisontwerp om in mei 2017 de integrale planuitwerking af te ronden. Op basis van deze planuitwerking zal Staatsbosbeheer, als vertegenwoordiger voor de gehele projectgroep, voor de zomer 2017 een realisatieovereenkomst met de provincie sluiten.

PLANNING

De planning om in januari 2017 een anterieure overeenkomst met de gemeente Almere over de gronden voor de projectrealisatie te sluiten is door Staatsbosbeheer niet gehaald. Redenen hiervoor zijn onder meer een discussie over een aantal inhoudelijke onderdelen van de anterieure overeenkomst en de onduidelijkheden over de omgang met roodrechten, die bij de aanschaf van een landschapskavel volgens de Oosterwoldsystematiek worden verkregen.

GROND

In het besluit van Provinciale Staten is een verdeelsleutel voor 100 ha gemaakt in 60 ha voor Staatsbosbeheer, 20 voor Voedselbossen en 20 voor Speelwildernis. Afgesproken is dat deze verdeelsleutel in principe wordt losgelaten en uitgegaan wordt van een 'gezamenlijke pot'. Tevens is afgesproken dat Staatsbosbeheer de benodigde gronden verworft en in eigendom krijgt. Met de

kralen Voedselbossen en Speelwildernis maakt Staatsbosbeheer separate overeenkomsten over het gebruik van de ondergrond en het eventuele opstalrecht.

In het BO Oosterwold zijn ten behoeve van het programma Nieuwe Natuur kavels met een totale omvang van 112 ha gereserveerd. Het is aan de ketting en kralen om binnen deze ruimte te bepalen hoe de hun toegewezen 100 ha te realiseren.

Doordat Vliervelden zelf geen hectares toegewezen heeft gekregen en afhankelijk is van ruimte binnen Eemvallei-Zuid, is het gedeelte dat zij kan uitvoeren bescheiden. Ten behoeve van het initiatief Vliervelden is overeengekomen dat 6 ha additioneel uit de multiplier wordt verworven. Aangrenzend aan haar landbouwkavel blijkt hiermee voor Vliervelden ruimte in Eemvallei-Zuid te ontstaan om op circa acht hectare koeien in de natuur te laten grazen. Vliervelden wil ook graag een gedeelte met 'akkernatuur' realiseren. Het projectteam bestudeert of, en zo ja hoe, dit op de kavels ten zuiden van de A27 kan plaatsvinden.

Staatsbosbeheer verwacht als vertegenwoordiger van de integrale projectgroep in het voorjaar 2017 een anterieure overeenkomst met de gemeente Almere af te sluiten voor het verwerven van de eerste 50,5 ha. Staatsbosbeheer overlegt ook met AM/Bouwinvest over het verkrijgen van hun 14 ha binnen de A27.

In de realisatieovereenkomst worden afspraken gemaakt over het beschikbaar krijgen van de overige kavels die bestaan uit de resterende gronden binnen de A27 (bekend als de AM/Bouwinvest-kavels), de kavel ten zuiden van de A27 en het Middengebied.

Naar aanleiding van de gesprekken met de drie zittende agrariërs in het middengebied is aangegeven dat er begrip is voor de behoefte aan duidelijkheid bij de betreffende agrariërs. De provincie wil en kan op dit moment alleen duidelijkheid geven voor zover dat het programma Nieuwe Natuur betreft. Vastgesteld is dat de gronden die nu in pacht zijn bij twee agrariërs niet nodig zijn voor de delen van de Eemvallei-Zuid die vanuit het programma Nieuwe Natuur gerealiseerd worden. Verdere gesprekken over verplaatsing van deze bedrijven zijn vanuit het programma Nieuwe Natuur dan ook niet aan de orde. Met één agrariër worden de komende tijd in afstemming met het RVB de mogelijkheden voor vrijwillige verplaatsing concreet verkend. Het streven is om uiterlijk 1 september 2017 duidelijk te hebben of overeenstemming kan worden bereikt en of er ook daadwerkelijk tot een transactie van deze gronden gekomen kan worden.

FINANCIËN

In het besluit van Provinciale Staten is voor het project Eemvallei-Zuid een budget voor de basisinrichting van 60 ha toegewezen en voor de projecten Voedselbossen en Speelwildernis elk budget voor 20 ha. Daarmee is voor het geheel aan projecten in Eemvallei-Zuid budget voor de basisinrichting van 100 ha toegewezen. Staatsbosbeheer, Stichting Voedselbosbouw Nederland en Stichting Speelwildernis Oosterwold hebben ervoor gekozen om gezamenlijke keuzes te maken over de besteding van het budget. Bedacht moet worden dat met het basisbudget niet alleen de basis natuurinrichting (waaronder de aanleg van een blauwe infrastructuur) moet worden gerealiseerd. Ook inrichtingsonderdelen die het recreatieve gebruik van het gebied bevorderen zoals (recreatieve) infrastructuur en een honk, zoals beschreven in het gehonoreerde project van Speelwildernis, moeten uit het inrichtingsbudget van het programma Nieuwe Natuur worden gefinancierd.

Uitgangspunt is dat Staatsbosbeheer de gronden verwerft en eigenaar wordt van de ondergrond. Volgens de systematiek van Oosterwold komt het recht voor de roodontwikkeling dan bij Staatsbosbeheer te liggen. Alleen Speelwildernis heeft belang bij deze roodrechten omdat ze een honk wil realiseren. Staatsbosbeheer maakt met Speelwildernis marktconforme afspraken over de benodigde roodontwikkeling. Door het verschil in grondprijzen van te verwerven en af te stoten gronden en de verkoop van niet voor het programma Nieuwe Natuur benodigde roodrechten via de gebiedsregisseur, ontstaat een multiplier die onder meer ten gunste komt van het additioneel verkrijgen van 6 ha ten behoeve van de ontwikkeling van het project natuurboerderij Vliervelden. Mogelijk kan daaruit ook nog een bijdrage worden geleverd aan het verhogen van de natuurkwaliteit in het gebied en het (nog) meer beleefbaar maken van de natuur in Eemvallei-Zuid.

DRAAGVLAK

De projectgroep voor de ontwikkeling van Eemvallei-Zuid heeft eind 2016 een gemeenschappelijk gebiedsverhaal over het gebied geschreven. In dit verhaal wordt voor het brede publiek de gedeelde visie voor de gebiedsontwikkeling uitgelegd. Dit gebiedsverhaal heeft ook ten grondslag gelegen aan een informatieavond voor (toekomstige) bewoners van Oosterwold. Tijdens de informatieavond hebben de projectindieners de plannen gepresenteerd en deze met de (toekomstige) bewoners besproken. Een tweede bijeenkomst is in het voorjaar van 2017 gepland.

Stichting Voedselbosbouw Nederland (VBNL) vervult al enige tijd een voortrekkersrol bij de voorbereiding van een Green Deal Voedselbossen. Het VBNL-bestuur werkt daarbij samen met het Ministerie van Economische Zaken en diverse andere partijen waaronder Staatsbosbeheer en de provincie Flevoland, die veel belang hechten aan de ontwikkeling van rijke en vitale voedselbossen in Nederland. Het wegnemen van knelpunten in wet- en regelgeving (o.a. de boswet) rond de ontwikkeling van voedselbossen is in dit verband een belangrijk speerpunt. De Green Deal Voedselbossen kan naar verwachting in mei 2017 worden afgesloten.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Staatsbosbeheer, Stichting Voedselbosbouw Nederland, Stichting Speelwildernis Oosterwold en natuurboerderij Vliervelden zijn momenteel bezig om hun plannen verder te ontwikkelen. Hiervoor is een Plan van Aanpak opgesteld. Het basisontwerp wordt nader uitgewerkt in een concreet inrichtingsplan voor de eerste twee delen van het project (het gebied binnen de A27 (minus de kavels die bekend staan als de AM/Bouwinvest-kavels) en de kavels ten zuiden van de A27). Voor de latere delen kunnen de eerder gehanteerde uitgangspunten eenvoudig worden gebruikt om te komen tot een inrichtingsplan. Daarbij speelt dat eventuele toekomstige wensen en eventuele participatie van zittende agrariërs in het Middengebied van invloed kunnen zijn op het inrichtingsplan. De samenwerking tussen Staatsbosbeheer en de kralen verloopt goed. Er zijn goede gesprekken, vooral om elkaars taal te leren spreken. Ook worden er constructieve inhoudelijke discussies gevoerd. Dat neemt niet weg dat het traject veel tijd in beslag neemt.

De provincie heeft een archeologisch bureau opdracht gegeven om een inspiratiedocument op te stellen met beelden en onderbouwing van hoe het landschap van de Eemvallei er in verschillende tijdsperiodes heeft uitgezien. Dit heeft er toe geleid dat het archeologisch bureau met de initiatiefnemers in gesprek is gegaan om het archeologisch onderdeel in de projectplannen verder uit te werken. Dat heeft weer geleid tot spelideeën voor Speelwildernis en de keuze van plantensoorten voor Voedselbossen. Daarnaast wordt met behulp van de archeologen de mogelijkheid onderzocht om waterpartijen in het gebied aan te leggen.

JURIDISCH

De totale Eemvallei is weergegeven in de Structuurvisie Oosterwold. Het deel van het project Eemvallei-Zuid, dat binnen de A27 ligt, past binnen het inmiddels vastgestelde bestemmingsplan Oosterwold. De kavels ten zuiden van de A27 zijn eveneens opgenomen in het bestemmingsplan Oosterwold, waarvoor een wijzigingsbevoegdheid geldt. De kavels in het Middengebied vallen buiten het bestemmingsplan Oosterwold, waarbij het bestemmingsplan Landelijk gebied van de gemeente Zeewolde vigeert. Voor de ontwikkeling van natuur dient een Omgevingsvergunning te worden verkregen. Ten aanzien van andere ontwikkelingen die vooral gekoppeld zijn aan bebouwing geldt het volgende. Bij de besluitvorming over de Intergemeentelijke Structuurvisie Oosterwold hebben Provinciale Staten in november 2013 besloten dat de provincie medewerking verleent aan initiatieven die passen binnen de gebiedsontwikkeling Oosterwold. Op een aantal onderdelen zal worden afgeweken van het provinciale omgevingsbeleid. Er geldt daarbij een tijdelijk verschil in het provinciaal beleid ten westen (binnen) en ten oosten (buiten) van de A27, waarvoor vooralsnog (gedurende drie jaren vanaf 2013) alleen voor het gebied binnen de A27 tijdelijk op een aantal onderdelen van het provinciaal omgevingsbeleid kan worden afgeweken. Op basis van de afgesproken evaluatie van de eerste fase Oosterwold, die eind 2016 heeft plaatsgevonden, worden aan PS nadere voorstellen gedaan voor de benodigde aanpassingen/afwijkingen van het provinciaal omgevingsbeleid om de Nieuwe Natuur-initiatieven in Oosterwold buiten de A27 mogelijk te maken.

Het project Eemvallei-Zuid valt binnen Oosterwold en daarmee dient gewerkt te worden volgens de systematiek van Oosterwold. Geconstateerd wordt dat deze vooral is uitgewerkt voor “normale” initiatiefnemers die een kavel kopen voor een relatief kleinschalige ontwikkeling. Een grootschalige groene ontwikkeling zoals Eemvallei-Zuid past niet zonder meer binnen de huidige systematiek. Dit vraagt om veel afstemming en overleg waarbij de provincie het voortouw heeft genomen.

Volledigheidshalve moet opgemerkt worden dat de drie initiatiefnemers in het project Eemvallei-Zuid gezamenlijk invulling geven aan 30 ha boswetcompensatieverplichting van de provincie. De compensatie wordt zo snel mogelijk gerealiseerd.

VERGUNNINGEN

Vergunningen zijn nog niet aan de orde.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Ondanks dat het project Eemvallei-Zuid in gezamenlijkheid wordt gerealiseerd, is iedere projectindieners in beginsel zelf verantwoordelijk voor een sluitende business case en verdienmodel om het beheer na tien jaar zelf te kunnen financieren.

Omdat aan een gezamenlijke planuitwerking wordt gewerkt, is ook het beheer gezamenlijk opgepakt. De wens bestaat om het beheer bij een aparte stichting onder te brengen die gefinancierd wordt uit de opbrengsten van de oogst (vruchten, zaden en hout) uit de natuur. Natuurboerderij Vliervelden financiert zijn onderdeel vanaf het begin zelfstandig. Stichting Speelwildernis is op zoek naar additionele financiële middelen waaronder een rode ontwikkeling om de business case sluitend te kunnen krijgen en het beheer na tien jaar te kunnen financieren.

ONDERSTEUNING

Naast de ondersteunende ambtelijke provinciale inzet ondersteunt een procesbegeleider het projectteam in het ontwikkelen en uitwerken van een gezamenlijk projectplan. Deze is tot half januari 2017 door de provincie gefinancierd. Daarna werd de procesbegeleider door het projectteam betaald. Het projectteam heeft daarnaast nog geprofiteerd van de ondersteuning door archeologen van gemeente Almere en een archeologisch bureau. Deze ondersteuning is deels vanuit het programma Nieuwe Natuur gefinancierd en deels vanuit het programmabudget 'Duurzaam gebruik van de ondergrond'.

15d HET LUIERPARK

INDIENER

Mevrouw Ras

Projectbeschrijving

Het project is geheel gehonoreerd en bij het PS-besluit van 17 december 2014 gekoppeld aan De Eemvallei van Staatsbosbeheer.

Mevrouw Ras heeft de stichting Het Luierpark opgericht die aan kersverse ouders de mogelijkheid biedt om een boom met certificaat cadeau te geven voor een pas geboren dan wel overleden kindje. Deze bomen vormen samen Het Luierpark. In dit park kan de boom door het gezin op een later tijdstip worden voorzien van een naambordje met geboortedatum (en eventueel overlijdensdatum) van het betreffende kindje, zodat het zijn eigen herinneringsboom heeft.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Stichting Het Luierpark heeft in overleg met Staatsbosbeheer Het Luierpark in het Oostrandpark in Almere gerealiseerd. De samenwerking met Staatsbosbeheer heeft de initiatiefneemster veel energie gekost, beide partijen hebben moeten leren om met elkaar samen te werken. Desalniettemin is Het Luierpark op 29 maart 2017 opgeleverd en geopend. Het Luierpark is het eerste afgeronde particuliere initiatief van het programma Nieuwe Natuur.

Analyse Het Luierpark

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is niet gewijzigd.

PLANNING

De werkzaamheden in het kader van de nadere planuitwerking hebben langer geduurd dan voorzien. De vertraging werd vooral veroorzaakt door moeizaam verlopende afstemming tussen Stichting Het Luierpark en Staatsbosbeheer over zakelijke aspecten omtrent het gebruik van gronden en het beheer. Desondanks is het project Het Luierpark volgens planning op 29 maart 2017 opgeleverd.

GROND

Het Luierpark is gerealiseerd in het Oostrandpark in Almere op gronden van Staatsbosbeheer. Stichting Het Luierpark heeft hiertoe een gebruikersovereenkomst met Staatsbosbeheer gesloten en recht van opstal notarieel laten vastleggen.

FINANCIËN

Stichting Het Luierpark heeft net als andere particuliere initiatiefnemers een bijdrage in de voorbereidingskosten beschikbaar gekregen. Ondanks de onvoorzien hogere proceskosten door de langere periode om tot planuitwerking te komen, bleek de bijdrage van de provincie in de voorbereidingskosten toereikend. Verder is er geen financiële binding met het programma Nieuwe Natuur. Voor de inrichting en het beheer zijn geen middelen beschikbaar gesteld vanuit het programma. Met de opbrengst van de bomen en in overleg en verdere afstemming met sponsors en Staatsbosbeheer moet de initiatiefneemster het beheer van Het Luierpark regelen.

DRAAGVLAK

De stichting heeft door middel van sociale media, pers, flyers en netwerkbijeenkomsten getracht zo veel mogelijk draagvlak te krijgen. Doordat de stichting goede contacten heeft opgebouwd met de bewoners van de omliggende wijk is er geen sprake van aandachtspunten op het gebied van draagvlak.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

In januari 2017 is de realisatieovereenkomst tussen de provincie en Stichting Het Luierpark afgesloten. Op 29 maart is Het Luierpark opgeleverd en geopend, waarmee het project is gerealiseerd. Uiterlijk 31 mei 2017 moet de financiële verantwoording zijn aangeleverd.

JURIDISCH

Het project past binnen het vigerende bestemmingsplan en is daarmee planologisch geborgd. Stichting Het Luierpark heeft hiertoe een gebruikersovereenkomst met Staatsbosbeheer gesloten en via de notaris een recht van opstal notarieel laten vastleggen.

VERGUNNINGEN

Voor Het Luierpark zijn geen specifieke vergunningen nodig.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Afgesproken is dat een deel van het beheer van Het Luierpark meelift op het gangbare beheer van het Oostrandpark door Staatsbosbeheer. Aanvullend beheer van de bomen wordt betaald uit de verkoop van bomen en sponsoring. Verwacht wordt dat de stichting dit beheer voor tenminste 20 jaar kan uitvoeren. In de gebruikersovereenkomst tussen Staatsbosbeheer en de stichting is bovendien opgenomen dat Staatsbosbeheer het beheer van Het Luierpark overneemt indien de stichting dit om welke reden ook niet kan voortzetten.

ONDERSTEUNING

De stichting heeft een bijdrage in de proceskosten beschikbaar gekregen. Dit bedrag is deels ingezet om expertise in te huren om het projectidee nader uit te werken. Tevens is met een deel van de bijdrage plantmateriaal aangeschaft. De provincie heeft veel tijd gestoken in het begeleiden en adviseren van de stichting en de samenwerking tussen Staatsbosbeheer en de stichting. Deze aansturing van het proces bleek vooral nodig om te komen tot (zakelijke) afspraken tussen de stichting en Staatsbosbeheer.

15e HET KROONBOS

INDIENER

De heer Van der Mee

Projectbeschrijving

Het project is geheel gehonoreerd en inmiddels gekoppeld aan het project 'Kop van het Horsterwold'. De heer Van der Mee heeft voorgesteld om een Kroonbos te realiseren. Het concept was gestoeld op de mogelijkheid om een boom aan te schaffen voor gedecoreerden. Door de bomen en een uitleg wordt de boodschap en het belang van de decoratie getoond. Hierdoor blijft de gedecodeerde en zijn belang voor de maatschappij in herinnering.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: teruggetrokken	Status: teruggetrokken
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Dit project werd oorspronkelijk gehonoreerd als één van de kralen aan de ketting van De Eemvallei. In mei 2016 hebben Provinciale Staten besloten dat het Kroonbos in afwijking van het toewijzingsbesluit, mag worden gerealiseerd als onderdeel van Kop van het Horsterwold. Stichting Kroonbos en Staatsbosbeheer hebben gewerkt aan een gebruikersovereenkomst en de verwachting was dat de realisatieovereenkomst in december 2016 zou worden afgesloten en de eerste bomen zouden worden verkocht. Ondanks een groot aantal acties, positieve reacties en eerder gedane toezeggingen van een aantal gemeenten heeft Stichting Kroonbos moeten constateren dat er weliswaar draagvlak is voor het concept, maar dat er momenteel voor het daadwerkelijk aanschaffen van bomen onvoldoende draagvlak is onder gemeenten, organisaties en de Nederlandse bevolking. Daardoor heeft Stichting Kroonbos de business case voor realisatie van het Kroonbos niet rond kunnen krijgen en kan niet voldaan worden aan de condities van het programma Nieuwe Natuur. Om die reden heeft de Stichting Kroonbos besloten om zich uit het programma terug te trekken. Omdat het Kroonbos deel uitmaakt van het project Kop van het Horsterwold heeft Staatsbosbeheer vervolgens besloten om zelf het bos in de vorm van een kroon als “land mark” in Kop van het Horsterwold in te richten en te beheren.

Analyse Het Kroonbos

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is gewijzigd doordat Stichting Kroonbos het project heeft ingetrokken. Staatsbosbeheer heeft het idee van het bos in de vorm van een kroon geadopteerd en besloten om dit als “land mark” aan de rand van het project Kop van het Horsterwold in te passen, aan te leggen en te gaan beheren.

PLANNING

In juni 2016 is tussen Stichting Kroonbos en de provincie een intentieovereenkomst gesloten. Stichting Kroonbos heeft gewerkt aan nadere planuitwerking en getracht bomen te verkopen. Met Staatsbosbeheer is een concept gebruikersovereenkomst opgesteld om het gebruik en het beheer te regelen. Verwacht werd dat de realisatieovereenkomst in december 2016 kon worden ondertekend, het Kroonbos in het voorjaar van 2017 zou worden gerealiseerd en het project kon worden afgerond. Daarom heeft Staatsbosbeheer in 2016 al plantsoen voor het Kroonbos besteld om in de winter van 2016/2017 aan te planten.

Inmiddels is gebleken dat er ondanks veel enthousiaste reacties op het concept nauwelijks animo bestaat onder organisaties, gemeenten en burgers om een boom daadwerkelijk aan te schaffen. Mogelijk komt dit mede door de hoge kostprijs waarop de Stichting Kroonbos is uitgekomen: € 750 per boom was er nodig om de business case sluitend te krijgen. Deze hoge kostprijs wordt met name veroorzaakt door de hoge kosten voor het beheer van het door Stichting Kroonbos voorgestelde bosontwerp.

De Stichting Kroonbos heeft daarop begin 2017 besloten om het project in te trekken. Staatsbosbeheer heeft met instemming van Stichting Kroonbos het idee voor het bos in de vorm van een kroon geadopteerd, het als “land mark” aan de rand van het project Kop van het Horsterwold ingericht en het beheer op zich genomen. Het beheer zal beperkt zijn.

GROND

Omdat het Kroonbos in het project “Kop van het Horsterwold” is geland zijn geen aanvullende gronden nodig.

FINANCIËN

Kroonbos heeft net als andere particuliere initiatieven een bijdrage in de proceskosten beschikbaar gekregen. Deze bijdrage is deels ingezet voor het oprichten van een stichting, verkennen van de markt en inhuur van expertise.

Een deel van de bijdrage heeft de stichting willen inzetten voor de aanschaf van plantsoen. Om in april 2017 Het Kroonbos te kunnen openen heeft Staatsbosbeheer in 2016 plantsoen gekocht om in de winter van 2016/2017 te kunnen planten. Dit plantsoen bestaat uit exclusiever plantmateriaal dan het gangbaar plantsoen dat in Kop van het Horsterwold wordt geplant. Nu het project Kroonbos niet doorgaat, is besloten om het resterende deel van het voorbereidingsbudget te gebruiken om het inmiddels geplante plantsoen te financieren. Verder worden er geen financiële middelen uit het programma Nieuwe Natuur beschikbaar gesteld.

DRAAGVLAK

Geconstateerd is dat er, ondanks veel positieve reacties op het concept en de vorm van het bos, momenteel onvoldoende draagvlak onder gemeenten, organisaties en Nederlandse bevolking bestaat om bomen daadwerkelijk voor een prijs van € 750 aan te schaffen. Er zijn verder geen signalen dat met betrekking tot draagvlak voor dit project specifieke aandachtspunten (zijn) ontstaan onder omwonenden.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Het project is ingetrokken. Staatsbosbeheer legt een bos in de vorm van een kroon aan als “land mark” in de Kop van het Horsterwold en voert het (minimale) beheer uit.

JURIDISCH

Het Kroonbos is opgenomen in het project Kop van het Horsterwold waarvoor een Omgevingsvergunning is afgegeven. Hiermee is de publiekrechtelijke borging geregeld. Met de realisatie van Kop van het Horsterwold wordt invulling gegeven aan 80 ha boswetcompensatieverplichting van de provincie.

VERGUNNINGEN

De inrichtingswerkzaamheden passen binnen de Omgevingsvergunning die Staatsbosbeheer al voor de Kop van het Horsterwold ontving.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Het minimale beheer van het bos in de vorm van een kroon lift mee op de verkregen budgetten voor het basisbeheer van de Kop van het Horsterwold.

ONDERSTEUNING

De heer Van der Mee heeft onder voorwaarden een bijdrage in de proceskosten beschikbaar gekregen. Dit bedrag heeft hij deels ingezet voor de inhuur van expertise voor het opstellen van een business case en een inrichtingsplan. Van het resterende deel van het budget wordt de aanschaf van exclusiever plantmateriaal bekostigd. Daarnaast heeft de provincie Stichting Kroonbos gefaciliteerd door gesprekken met Staatsbosbeheer te organiseren en de stichting te voorzien van adviezen.

16 KOP VAN HET HORSTERWOLD

INDIENER

Staatsbosbeheer

Projectbeschrijving

Met dit project gaat Staatsbosbeheer het bestaande natuurgebied Horsterwold door aanleg van bos verder inrichten en versterken. Het gebied wordt voor recreanten toegankelijk en in combinatie met de verderop gelegen 'Stille Vallei' zorgt dit project voor de waarborging van belangrijke ecologische waarden. Het project is geheel gehonoreerd.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: bijna afgerond
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Op 15 oktober 2015 is de realisatieovereenkomst voor de Kop van het Horsterwold ondertekend voor de aanleg van 110 ha nieuwe natuur tussen de Hoge Vaart en Gooiseweg, aan weerszijde van de Adelaarsweg. In het project wordt invulling gegeven aan 80 ha Boswetverplichting en 36 ha NNN-verplichting. Aanvullend compenseert Staatsbosbeheer op eigen kosten 1 ha NNN in het gebied. In 2016 is Staatsbosbeheer met de realisatie van het project begonnen. De verwachting is dat het project in de eerste helft van 2018 opgeleverd kan worden.

Het project Kroonbos zou worden gerealiseerd in een deel van het project Kop van het Horsterwold. Ondanks dat de initiatiefnemers van het project 'Kroonbos' hebben aangegeven dat zij het project niet kunnen uitvoeren en zich terugtrekken, vindt Staatsbosbeheer de vormgeving dermate interessant dat zij een deel van het bos als kroon (land art) inplant.

Vanwege het oprichten van windmolens in de Kop van het Horsterwold krijgen de recreatieve voorzieningen een andere locatie binnen het project. Voor deze verandering is een bestemmingsplanwijziging nodig die Staatsbosbeheer in het voorjaar van 2017 bij de gemeente gaat indienen.

Het project kan naar het zich laat aanzien zonder grote afwijking van de oorspronkelijke planning worden uitgevoerd.

Analyse Kop van het Horsterwold

SCOPE VAN HET PROJECT

De inrichting van het project is door de realisatie van het Kroonbos als land art en het reserveren van ruimte voor het oprichten van windmolens gewijzigd.

PLANNING

Het fietspad is inmiddels aangelegd. In februari 2017 is gestart met de aanplant van het bos. De sloop van enkele gebouwen en overdracht van de ondergrond heeft vertraging opgelopen door de aanwezigheid van beschermde diersoorten en de daaraan gekoppelde proceduretijd en benodigde compensatiemaatregelen. Tevens blijkt dat een deel van het benodigde plantsoen pas leverbaar is in het plantseizoen 2017/2018. Om die reden wordt verwacht dat de werkzaamheden in de eerste helft van 2018 zijn afgerond.

GROND

De levering van de cultuurgronden van de provincie Flevoland aan Staatsbosbeheer wordt voorbereid door de notaris. De volmachten zijn getekend en de levering zal zo spoedig mogelijk plaatsvinden.

Voor het woonperceel zijn naast de notariële werkzaamheden ook fysieke maatregelen nodig:

- Staatsbosbeheer zorgt voor de sloop van alle bedrijfsopstallen locatie Adelaarsweg 1-3
- Staatsbosbeheer zorgt voor het graven van nieuwe woon-erfscheidingssloten

Deze werkzaamheden waren in het voorjaar van 2016 gepland. Als gevolg van de aanwezigheid van beschermde soorten en de noodzakelijke compensatiemaatregelen zijn de werkzaamheden uitgesteld tot medio 2017 en zal overdracht van het woonperceel niet voor de zomer 2017 kunnen plaatsvinden.

FINANCIËN

Staatsbosbeheer blijft binnen het beschikbaar gestelde budget voor de basisinrichting en het basisbeheer van Kop van Horsterwold inclusief Kroonbos.

Staatsbosbeheer heeft ten behoeve van de geplande opening van het Kroonbos in april 2017 al in 2016 de benodigde bomen besteld om in de winter van 2016/2017 te kunnen aanplanten. Daarbij zijn voor het Kroonbos gewenste soorten besteld die duurder zijn dan gangbaar plantmateriaal waardoor Staatsbosbeheer extra kosten heeft gemaakt. Nu Stichting Kroonbos haar project heeft ingetrokken is met de stichting en Staatsbosbeheer afgesproken dat het resterende voorbereidingsbudget van Kroonbos beschikbaar komt voor Staatsbosbeheer.

DRAAGVLAK

Er spelen geen issues op het gebied van draagvlak.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

De uitvoering van het project is in volle gang. Er zijn momenteel geen knelpunten die de oplevering van het project in de eerste helft van 2018 zouden kunnen vertragen.

JURIDISCH

Met het project Kop van het Horsterwold wordt invulling gegeven aan 80 ha boswetcompensatieverplichting en 36 ha NNN-compensatie van de provincie. Deze komen voort uit onder meer de verbreding van de A6 en de aanleg van de Hanzelijn.

Door het opstellen van windmolens en daaruit resulterende verplaatsing van recreatieve voorzieningen is een bestemmingsplanwijziging nodig. Deze zal in het voorjaar 2017 in procedure gebracht worden.

VERGUNNINGEN

Voor de inrichtingswerkzaamheden zijn vergunningen verleend, waaronder de Omgevingsvergunning. Alleen voor het graafwerk bleek nog geen ontgrondingsvergunning te zijn aangevraagd in verband met de aanbestedingsprocedure, waarbij de hoeveelheid te vergraven grond afhankelijk is van het gekozen ontwerp. Inmiddels is deze vergunning wel aangevraagd, verwacht wordt dat deze in mei 2017 verleend is.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Uitgangspunt binnen het programma is dat beheer van de nieuwe natuur tien jaar wordt vergoed. Het beheer van de boswetcompensatie in de Kop van het Horsterwold is eerder eeuwigdurend afgekocht. Voor de ingerichte NNN-compensatiegebieden geldt echter dat deze gebieden na tien jaar beheer weer onder de SNL of een soortgelijk stelsel van financiering gebracht worden. Het beheer van het overige deel wordt na tien jaar door Staatsbosbeheer betaald.

ONDERSTEUNING

Staatsbosbeheer realiseert het project zelfstandig en informeert de provincie regelmatig over de nieuwste ontwikkelingen en de voortgang.

17 NOORDERWOLD - EEMVALLEI

INDIENER

Stichting Het Flevo-landschap en ERF BV.

GEKOPPELD

Pioniernatuur en Vierkante meter natuur.

Projectbeschrijving

De kern van het project is om in het noordelijke deel van het plangebied Oosterwold (ten noorden van de Vogelweg) een gevarieerd landschap te ontwikkelen waar diverse functies als wonen, (biologische) landbouw, recreëren en natuur elkaar ontmoeten. Stichting Het Flevo-landschap en ERF BV hebben hiervoor samen het project Noorderwold-Eemvallei ingediend, dat door Provinciale Staten ten dele is gehonoreerd. Er zijn middelen gereserveerd voor het ontwikkelen van in totaal 206 ha nieuwe natuur. Binnen die oppervlakte moet ook 104,5 ha compensatienatuur (EHS/NNN) landen, bestaande uit 36,0 ha bos en 68,5 ha moeras.

Binnen dit project moeten bovendien twee kleinere projectinitiatieven landen. Voor Noorderwold-Eemvallei gaat het om de projecten Vierkante Meter Natuur en Pioniernatuur. De kunst en uitdaging in het project Noorderwold-Eemvallei is om de ketting en de kralen in de tijd parallel op te bouwen en niet eerst een ketting in te richten waar vervolgens kralen aan worden gehangen.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE-OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE-OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart	Status: opgestart	Status: nog niet gestart
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Bepalende factoren voor de voortgang van het project zijn de relatie met Oosterwold, de beschikbaarheid van gronden, het organische karakter van het gebiedsproces, de samenwerking met de kralen en de relatie met het Provinciaal omgevingsbeleid.

Om de Nieuwe Natuur-projecten in het Oosterwold te laten landen is in 2016 een samenwerkingstraject opgestart tussen provincie, gemeenten Almere en Zeewolde, het Rijksvastgoedbedrijf, Stichting Het Flevo-landschap en Staatsbosbeheer. Dat heeft geresulteerd in een pakket aan afspraken die de inpassing van de Nieuwe Natuur-projecten in Oosterwold mogelijk moet maken.

In het najaar van 2016 hebben er gesprekken plaatsgevonden met alle agrariërs die als pachter-gebruiker in het projectgebied actief zijn. De informatie uit deze gesprekken zal mede richting geven aan de wijze waarop de grondtafel zal zoeken naar kansen voor grondverwerving en/of grondruil. Afgesproken is dat Stichting Het Flevo-landschap als initiatiefnemer zorgdraagt voor de afstemming van de vervolgstappen met de agrariërs in het gebied Noorderwold-Eemvallei. Ook heeft er afgelopen maanden uitvoerig overleg plaatsgevonden tussen het RVB, provincie Flevoland en de initiatiefnemers over de inzet van RVB-grond in het project. De verwachting is dat in de loop van 2017 duidelijk is welke kavels voor de eerste fase van het project beschikbaar kunnen komen. In de eerste fase zal het accent liggen op de realisatie van de compensatienatuur.

Voor Vierkante meter natuur is besloten een pilot binnen bestaand natuurgebied van Stichting Het Flevo-landschap op te starten. Wanneer de evaluatie van deze pilot positief is, krijgt het initiatief een definitieve locatie in Noorderwold-Eemvallei en/of Gouden Randen langs de Pampushout (zie voortgangsverslag Vierkante meter natuur). Voor het project Pioniernatuur is de afgelopen periode samen met de projectindiener door ERF BV en Stichting Het Flevo-landschap gezocht naar tijdelijke locaties voor het project. Bovendien wordt onderzocht op welke wijze het initiatief in een latere fase een positie in Noorderwold-Eemvallei kan verwerven (zie voortgangsverslag Pioniernatuur).

Het provinciaal omgevingsbeleid, dat alleen voor het gebied binnen de A27 afwijkingen toestaat, kan belemmerd werken voor de verdere planontwikkeling buiten de A27. Door het Bestuurlijk Overleg Oosterwold is in 2016 een evaluatie van de eerste fase Oosterwold uitgevoerd. De gemeenteraden van Almere en Zeewolde hebben op basis daarvan besloten om de eerste fase van Oosterwold voort te zetten met een nieuw toetsmoment in 2019. Aan Provinciale Staten zal nog voor de zomer van 2017 een voorstel worden gedaan. De verlenging van het besluit om toetsing aan het provinciaal omgevingsbeleid achterwege te laten, zou volgens dat voorstel verbreed kunnen worden naar het gebied waarin Noorderwold-Eemvallei moet landen. Daardoor ontstaan mogelijkheden om het organische concept van de gebiedsontwikkeling vanuit het provinciaal omgevingsbeleid te faciliteren.

De intentieovereenkomst voor Noorderwold-Eemvallei is in 2016 getekend. Verwachting is dat in de loop van 2017 de initiatiefnemers in staat zijn om een realisatieovereenkomst op te stellen met algemene uitwerkingen voor het gehele gebied en een gedetailleerde planuitwerking voor een eerste fase.

Analyse Noorderwold- Eemvallei

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is veranderd. Het project blijft uitgaan van het principe om in het projectgebied de ontwikkeling van een groen kader in een omgeving met biologische landbouw en een organische stadsontwikkeling te organiseren. Duidelijk is dat de realisatie van het project onder andere afhankelijk is van het beschikbaar komen van kavels in het plangebied. Gekoppeld aan het organische karakter van de gebiedsontwikkeling zal de planuitwerking voor Noorderwold-Eemvallei gefaseerd plaatsvinden.

Ten aanzien van de kralen is al in 2016 in de Voorgangsrapportage gerapporteerd over een aanpassing. Voor de goede orde wordt deze verschuiving herhaald. Het project Vliervelden, in het besluit van Provinciale Staten destijds gekoppeld aan Noorderwold-Eemvallei, is in de loop van 2016 verplaatst naar het gebiedsproces De Eemvallei (Eemvallei-Zuid) onder regie van Staatsbosbeheer.

PLANNING

In de zomer van 2016 is de intentieovereenkomst tussen de provincie en ERF BV/Stichting Het Flevo-landschap getekend.

De realisatie van Noorderwold-Eemvallei zal gefaseerd worden uitgevoerd op basis van beschikbare kavels. In de intentieovereenkomst is opgenomen dat de realisatieovereenkomst voor geheel Noorderwold-Eemvallei een planuitwerking op hoofdlijnen en voor de eerste fase een planuitwerking op detailniveau moet bevatten. In de uitwerking van de eerste fase moet in ieder geval de natuurcompensatieopgave zijn opgenomen.

De planning is dat de realisatieovereenkomst kan worden ondertekend wanneer de grond voor de eerste tranche via de grondtafel in bezit is gekomen van de projectindieners. De opzet is om daarna gefaseerd overeenkomsten voor deelgebieden op te stellen, wanneer de situatie daar rijp voor is en er voldoende grond verworven is.

Op basis van de beschikbare kavels voor eerste fase stelt Feddes-Olthof een schetsontwerp op, dat de basis vormt voor de planologische procedure ten behoeve van de natuurontwikkeling bij de gemeente Zeewolde en de anterieure overeenkomst Oosterwold. Het nieuwe bestemmingsplan van de gemeente Zeewolde is vastgesteld in september 2016 en biedt een wijzigingsbevoegdheid van de bestemming landbouw naar natuur. Het schetsplan vormt ook het uitgangspunt voor de benodigde haalbaarheidsonderzoeken zoals archeologie, hydrologie en de business case.

GROND

In het plangebied van Noorderwold-Eemvallei is de grond in eigendom van een beperkt aantal partijen zoals Stichting Het Flevo-landschap, de provincie, het RVB en Zeewolde Beheer BV (een samenwerkingsverband van AM, Heijmans en De Alliantie). Er zijn oriënterende besprekingen met alle partijen gaande over de wijze waarop de plannen van programma Nieuwe Natuur inpasbaar zijn.

Het is cruciaal om de belangen en perspectieven van huidige grondeigenaren en gebruikers/pachters te betrekken bij de planuitwerking. De uitkomsten van de verkennende gesprekken die in het najaar van 2016 zijn gevoerd met deze eigenaren/gebruikers geven inzicht in de toekomstplannen en samenwerkingsmogelijkheden. Daarmee ontstaat ook inzicht in de mate waarin locaties kansen bieden voor het programma Nieuwe Natuur, m.b.t. bijvoorbeeld grondverwerving en/of ruil of andere inzet voor het programma. De uitdaging blijft om te zoeken naar mogelijkheden om de belangen van het programma Nieuwe Natuur te verbinden met de belangen van de zittende gebruikers/eigenaren.

FINANCIËN

Stichting Het Flevo-landschap heeft in 2016 een Plan van Aanpak uitgewerkt, dat door de provincie is goedgekeurd. Daarmee hebben de initiatiefnemers een bijdrage in de voorbereidingskosten toegewezen gekregen. Het Plan van Aanpak bevat een voorstel voor de wijze om tot nadere planuitwerking te komen en voor de besteding van de beschikbaar gestelde voorbereidingskosten.

DRAAGVLAK

Vanwege de omvang van de gebiedsontwikkeling in Oosterwold en van het daarbinnen vallende Noorderwold-Eemvallei, is communicatie met alle stakeholders in het gebied noodzakelijk. Er zijn contacten tussen Stichting Het Flevo-landschap en ERF BV en de zittende grondeigenaren en -gebruikers. Daarnaast zijn er contacten met andere partijen als het Waterschap Zuiderzeeland, LTO Nederland, het Rijksvastgoedbedrijf en de gemeenten (Almere en Zeewolde). Nu het project zich in de fase van (nadere) planuitwerking bevindt, kan gericht worden gecommuniceerd met betrokken partijen.

In 2016 zijn op initiatief van de provincie gesprekken gevoerd met alle agrarische grondeigenaren en -pachters in het gebied van Noorderwold-Eemvallei. Het doel was aan de ene kant om de betrokkenen nader te informeren over de processen die ter plaatse spelen en aan de andere kant de specifieke wensen en ideeën (deelname aan het proces, interesse in een mogelijke grondruil, afzien van elke vorm van participatie) op te halen. De uitkomsten van deze gesprekken worden meegenomen in de nadere uitwerking van de ruimtelijke plannen voor Noorderwold-Eemvallei en zijn aanleiding om in specifieke gevallen nadere gesprekken te organiseren, om mogelijkheden voor grondverwerving en/of -ruil te verkennen.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

De intentieovereenkomst is eind 2016 ondertekend. De initiatiefnemers hebben vervolgens een Plan van Aanpak ingediend. Met de goedkeuring daarvan hebben de initiatiefnemers de beschikking gekregen over een bijdrage in de voorbereidingskosten. De periode tot de zomer van 2017 wordt gebruikt om voor het gehele project een planuitwerking op hoofdlijnen te maken en daarnaast, afhankelijk van de resultaten in grondverwerving, een gedetailleerde planuitwerking voor de eerste fase. De eerste fase zal zich, zoals vastgelegd is in de intentieovereenkomst, met name richten op de realisatie van de natuurcompensatie.

JURIDISCH

In de planuitwerking wordt aandacht besteed aan de juridische aspecten. Het gaat daarbij met name om grondtransacties en het vastleggen van de afspraken rond de natuurcompensatie.

VERGUNNINGEN

Vergunningen zijn nog niet aan de orde.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Voor 104,5 ha compensatienatuur is het beheer geregeld in afspraken met Rijkswaterstaat. Voor het beheer van de overige hectares in het gebied moeten de initiatiefnemers, in afstemming met de initiatiefnemers van de kralen, nog verdienmodellen ontwikkelen. Concrete afspraken kunnen pas worden gemaakt wanneer de planuitwerking concreter is. Projectindieners zijn zelf verantwoordelijk voor een sluitende business case waarin beheer na de eerste tien jaar is opgenomen.

ONDERSTEUNING

De provincie ondersteunt de initiatiefnemer actief bij het uitwerken van de ontwikkelstrategie, de afstemming met het RVB over het beschikbaar krijgen van gronden en het inzetten van grondposities in het voormalige Oostvaarderswold als ruilobject.

17a VIERKANTE METER NATUUR

INDIENER

Mevrouw Martine Dubois

Projectbeschrijving

De kern van het projectidee is om mensen, organisaties of bedrijven de kans te bieden een stuk natuur te pachten. Het stuk natuur wordt voor een bepaalde tijd in gebruik gegeven door de grondeigenaar aan een (groep) deelnemer(s). Dit stuk natuur mag dan worden gebruikt en beheerd naar eigen natuurrinzicht. Bijvoorbeeld: speel-natuur, lezen-op-een-bankje-natuur of honden-natuur. In het besluit van Provinciale Staten is het project gehonoreerd als onderdeel van het project Noorderwold-Eemvallei en heeft diensgevolg geen eigen middelen vanuit programma Nieuwe Natuur toegewezen gekregen.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart	Status: opgestart	Status: opgestart
					

Samenvatting project & procesvoortgang

In het besluit van Provinciale Staten is het project gehonoreerd als onderdeel van het project Noorderwold-Eemvallei en/of Gouden Randen van de Pampushout. Deze projecten kennen echter een langere voorbereidingstijd, wat van invloed is op de planning van Vierkante meter natuur. Stichting Het Flevo-landschap heeft daarom elders grond beschikbaar gesteld aan Vierkante meter natuur om een pilot te starten. In een periode van 2 jaar (tot zomer 2018) dient het concept zich te bewijzen. Bij een positief resultaat zal Stichting Het Flevo-landschap, conform het Statenbesluit, binnen Gouden Randen en/of Noorderwold-Eemvallei definitieve locaties voor het project beschikbaar stellen. Die garantie is in een 'Letter of Intent' aangehecht aan de intentieovereenkomst. De intentieovereenkomst is in de eerste helft van 2016 getekend.

In januari 2017 is een overeenkomst gesloten tussen Stichting Het Flevo-landschap en de door initiatiefneemster opgerichte Stichting Mijn Stukje Natuur (MSN). Daarmee is geregeld dat er voor het project een perceel in het Larserbos van ongeveer 8 hectare en een perceel in de Pampushout van ongeveer 2,5 hectare beschikbaar is. De Stichting kan daarmee daadwerkelijk percelen op de twee locaties gaan uitgeven aan gebruikers.

Het project is kwetsbaar en de levensvatbaarheid en het marktpotentieel ervan moet zich de komende jaren in de pilot bewijzen. De ontwikkel- en ondernemingskracht van de initiatiefneemster en de samenwerking met Stichting Het Flevo-landschap spelen daarbij een grote rol.

Analyse Vierkante meter natuur

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is niet aangepast. Al eerder was besloten om de komende twee jaar op twee plaatsen binnen bestaand natuurgebied van Stichting Het Flevo-landschap te experimenteren met het concept in de vorm van een pilot. Bij een gunstige evaluatie in de winter van 2018/19 zal het project een definitieve plaats krijgen in Noorderwold-Eemvallei en/of Gouden Randen langs de Pampushout.

PLANNING

Vanaf februari 2017 heeft het project de beschikking over twee pilot-locaties. Met Stichting Het Flevo-landschap en de provincie is afgesproken dat de pilot vanaf de daadwerkelijke start op locatie twee jaar de tijd krijgt om zichzelf te bewijzen. Bij een positieve evaluatie in de winter van 2018/2019 gaat Stichting Het Flevo-landschap definitieve locaties voor het project binnen de twee beoogde Nieuwe Natuur-projecten bepalen. Het beschikbaar houden van deze locaties zal in de realisatieovereenkomsten, die naar verwachting in de loop van 2017 voor Gouden Randen en Noorderwold-Eemvallei worden opgesteld, worden geborgd.

GROND

Grond is voor dit project geen apart onderwerp. Voor de pilot heeft de initiatiefneemster de beschikking gekregen over gronden die in bezit zijn van Stichting Het Flevo-landschap en ook in de toekomst wordt, bij een positieve evaluatie van de pilot, grond beschikbaar gesteld door Stichting Het Flevo-landschap (binnen de Nieuwe Natuur-projecten Gouden Randen en/of Noorderwold-Eemvallei).

FINANCIËN

De initiatiefneemster heeft door de ondertekening van de intentieovereenkomst de beschikking gekregen over een budget voor voorbereidende activiteiten. Dat wordt ingezet voor het organiseren van de twee jaar durende pilot. Voor de inrichting op de definitieve locatie stelt Stichting Het Flevo-landschap (in geval van een positieve evaluatie) een budget beschikbaar. Aanvullende middelen zal de initiatiefneemster zelf via bijvoorbeeld sponsoring of crowdfunding moeten vergaren. Een voorstel hiervoor moet in de periode tot aan de evaluatie worden uitgewerkt.

DRAAGVLAK

Er zijn tot op heden geen bezwaren geuit tegen het initiatief. Wanneer het project op een definitieve locatie wordt voortgezet zal de initiatiefneemster aandacht moeten besteden aan de communicatie met de directe omgeving, om daarmee eventuele zorgen over bijvoorbeeld verrommeling en overlast weg te nemen.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Voor de pilot is een kort projectplan geschreven. Via marketing en communicatie worden deelnemers geworven. Na het afsluiten van de gebruiksovereenkomsten met deelnemers zal de initiatiefneemster vooral adviseren en ondersteuning bieden bij de inrichting van de uitgegeven percelen. De periode van de pilot wordt gebruikt om een uitgewerkt projectplan en businessplan op te stellen voor het vervolg van het project.

JURIDISCH

In januari 2017 is door de Stichting Mijn Stukje Natuur van mevrouw Dubois een gebruiksovereenkomst gesloten met Stichting Het Flevo-landschap, waarin afspraken zijn gemaakt over het gebruik van de twee proeflocaties. Vervolgens gaat de stichting van mevrouw Dubois overeenkomsten aan met de deelnemers waarin met name aansprakelijkheid en regels voor beheer en gebruik van de kavel worden vastgelegd.

VERGUNNINGEN

Niet aan de orde.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Beheer van de locaties ligt besloten in het projectvoorstel; de deelnemers dienen zelf zorg te dragen voor het onderhoud van de gepachte percelen. Stichting Het Flevo-landschap ziet het basisbeheer (bijvoorbeeld de toegankelijkheid van de verpachtte kavels) in de eerste tien jaar als haar taak. Het beheer na tien jaar speelt pas een rol wanneer op basis van de pilot wordt besloten om het project op een of meer definitieve locaties voort te zetten.

ONDERSTEUNING

Bij de uitwerking van de gebruiksovereenkomst en de oprichting van een stichting heeft mevrouw Dubois gebruik gemaakt van de dienstverlening van van Helmantel & Bugel (advocaten).

18 PIONIERNATUUR

INDIENER

ANV Akkerwaard.

Projectbeschrijving

Pioniernatuur is een door ANV Akkerwaard ingediend projectidee waarin de scheidslijn tussen natuur en landbouw wordt opgezocht. Dat is ook de argumentatie geweest om het initiatief te honoreren en als kraal aan de ketting Noorderwold-Eemvallei van Stichting Het Flevo-landschap en ERF BV toe te voegen. In dat projectvoorstel wordt juist verweven van natuur en (biologische) landbouw als uitdaging gezien. Pioniernatuur is een project waarbinnen - door extensivering, gerichte plantenkeuze en aanpassingen in de bedrijfsvoering- geëxperimenteerd wordt met verbeteringen van natuurwaarden binnen een agrarische context. Daardoor ontstaat een groeiende biodiversiteit (plantensoorten) en een biotoop waar vogels (bijvoorbeeld kiekendief) behoefte aan hebben.

Het project heeft in het PS-besluit van 2014 geen eigen middelen en grond toegewezen gekregen en is daardoor aangewezen op overleg met de initiatiefnemers van het project Noorderwold- Eemvallei.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE-OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE-OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart	Status: opgestart	Status: opgestart	Status: nog niet gestart
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Het project heeft een bijzondere positie binnen het programma Nieuwe Natuur vanwege de status als voorbeeld van natuurinclusieve landbouw. De ruimte in de natuurkernen van Noorderwold-Eemvallei is beperkt. Door de organische wijze waarop Noorderwold-Eemvallei zal worden gerealiseerd is het moeilijk om op korte termijn concrete definitieve locaties beschikbaar te krijgen voor Pioniernatuur. Tijdelijke oplossingen zijn aanwezig. Het project moet daarvoor met haalbare en marktconforme voorstellen komen. Daarvoor worden in het voorjaar van 2017 afspraken gemaakt die in het najaar worden geëvalueerd om de kansen van het project te kunnen beoordelen.

Het concept Pioniernatuur werkt met vogelkerngebieden in natuurkernen (eventueel in eigendom van overheden en/of terreinbeherende organisaties) en met akkerrandzones op grond van initiatiefnemers of leden van het ANV-netwerk. Dit betekent dat in een uitwerking van Pioniernatuur altijd een redelijke verhouding moet komen tussen de vogelkerngebieden en de akkerrandzones. ANV Akkerwaard heeft de opgave om naast mogelijkheden voor natuurkernen binnen Noorderwold-Eemvallei te zoeken naar aanvullende locaties voor realisatie van een of meerdere vogelkerngebied(en).

In de intentieovereenkomst voor Noorderwold-Eemvallei, die in 2016 is getekend, is de positie van Pioniernatuur als onderdeel van dat project geborgd.

In de loop van 2016 zijn gesprekken gevoerd met Stichting Het Flevo-landschap en ERF BV om te zoeken naar concrete mogelijkheden om nu al te kunnen starten met het project. Het project maakt al gebruik van de zogenaamde vogelakker, een grote kavel in bezit van Stichting Het Flevo-landschap. Omdat niet is voorzien dat er op korte termijn definitieve locaties voor Pioniernatuur in het project Noorderwold-Eemvallei zullen komen, wordt gezocht naar andere tijdelijke locaties waar Pioniernatuur kan landen en het concept kan uitproberen. Voor een hernieuwde uitgifte van de vogelakker en voor andere mogelijke kavels van het programma heeft een eerste verkenning van de haalbaarheid nog niet tot een voorstel geleid dat past binnen de randvoorwaarden van het programma. In maart/april 2017 zijn in overleg met de portefeuillehouder en de initiatiefnemers van Noorderwold-Eemvallei afspraken vastgelegd over de condities en het tijdsplan waarbinnen duidelijkheid moet komen over de haalbaarheid van het initiatief. Een toets in het najaar van 2017 dient duidelijkheid te verschaffen over de kansen die het project binnen de kaders van het programma Nieuwe Natuur heeft.

Analyse Pioniernatuur

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is niet gewijzigd. De initiatiefnemer heeft op verzoek van de provincie het concept geminimaliseerd om beter aan te sluiten op de mogelijkheden binnen het programma. Daarmee is het concept in principe niet anders geworden, maar de ambitie bijgesteld.

PLANNING

Als kraal aan de ketting Noorderwold-Eemvallei heeft het project te maken met de planning voor dat gebied. De opgave is om in 2017 te komen met een integrale planuitwerking, waarin Pioniernatuur als een van de twee kralen van Noorderwold-Eemvallei (naast Vierkante meter natuur) wordt opgenomen. Met Stichting Het Flevo-landschap en ERF BV is in de intentieovereenkomst Noorderwold-Eemvallei afgesproken dat de kralen actief bij de planuitwerking worden betrokken.

Door de planning van Noorderwold-Eemvallei is het echter onwaarschijnlijk dat dat het project spoedig op een definitieve locatie zal landen. Vooral omdat de initiatiefnemers van Noorderwold-Eemvallei met voorrang een grote oppervlakte compensatienatuur dienen te realiseren. Met de initiatiefnemers van Pioniernatuur worden in het voorjaar van 2017 afspraken gemaakt over de condities en het tijdsplan om op tijdelijke locaties met het project te kunnen starten. De afspraken zijn geborgd in een intentiebrief, vergelijkbaar met de wijze waarop bij andere private initiatieven de voorbereiding van voorstellen is ondersteund.

GROND

De initiatiefnemer heeft in april 2016 een voorstel voor een minimumvariant van het project opgeleverd. Met een oppervlakte van ongeveer 90 tot 120 ha, uitgemeten in 3 tot 4 verschillende kerngebieden, is de ambitie daarvan nog steeds hoog. Bij de honorering van het voorstel werd geen geld en geen grond aan het project toegewezen. Het succes van dit plan is daarom afhankelijk van de bereidheid van de initiatiefnemers van Noorderwold-Eemvallei en andere grondeigenaren binnen het zoekgebied. Zij moeten bereid zijn om (via pachtconstructie) grond beschikbaar te stellen voor de realisatie van het project.

Het project wordt in twee fasen uitgewerkt. Zolang binnen Noorderwold-Eemvallei geen definitieve mogelijkheden zijn voor Pioniernatuur kan op tijdelijk locaties worden geëxperimenteerd. De provincie en de initiatiefnemers van Noorderwold-Eemvallei willen daarvoor tijdelijk locaties beschikbaar stellen. De condities die daaraan worden verbonden m.b.t. pachtprijs en financiële ondersteuning vanuit het programma worden naar verwachting in de loop van het voorjaar van 2017 duidelijk. Het doel is om in de tweede fase een definitieve bestemming te krijgen, waarbij naast enkele vaste projectlocaties ook nog steeds kan worden gedacht aan wisselende locaties, rekening houdend met bijvoorbeeld het bouwplan van de betreffende grondeigenaar.

FINANCIËN

Vanuit het programma Nieuwe Natuur is geen financiële bijdrage aan dit project toegekend. De business case van het project is gebaseerd op pacht van de projectlocaties. Het uitgangspunt van het project is dat de gewassen die op de projectlocaties worden verbouwd voldoende opbrengen om de kosten voor de pacht én voor herinvestering in het project te dekken.

Het project wordt in twee onderdelen opgeknipt: een tijdelijke en een definitieve situatie van Pioniernatuur met ieder een eigen business case. Met de intentiebrief wordt afgesproken dat de provincie een bijdrage levert om de business case voor de tijdelijke locaties te verbeteren, met als voorwaarde dat de business case per groeiseizoen wordt aangepast en verbeterd op basis van ervaringen. De business case voor de definitieve locatie zal uiteindelijk moeten bewijzen of het concept levensvatbaar is.

DRAAGVLAK

Het initiatief van ANV Akkerwaard is aangedragen door lokale bewoners, die in Zuidelijk Flevoland werkzaam zijn in de agrarische sector. Het project mag daarmee rekenen op lokaal draagvlak. Wel moet, wanneer de locaties voor de experimenteerfase en later ook voor de meer definitieve landing van het project bekend zijn, het draagvlak per locatie worden getoetst.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Er is geen projectplan uitgewerkt. Binnen de planuitwerking voor Noorderwold-Eemvallei zal aandacht worden besteed aan de projectuitwerking voor Pioniernatuur.

JURIDISCH

Nog niet aan de orde.

VERGUNNINGEN

Nog niet aan de orde.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Het verdienmodel is erop gericht dat de pacht en het beheer worden gefinancierd met de opbrengsten van de akkers. Het project heeft op een proeflocatie (de vogelakker) laten zien inkomsten te genereren om een geringe pacht en beheer (herinvestering in het project) te kunnen financieren. De pilot op tijdelijke locaties moet uitwijzen of binnen het project voldoende middelen kunnen worden gegenereerd om het beheer voor de komende 20 jaar te borgen.

ONDERSTEUNING

Pioniernatuur heeft van de provincie een bijdrage in de proceskosten toegekend gekregen. Deze bijdrage kan ook worden ingezet t.b.v. de business case. De provincie faciliteert de initiatiefnemers van Pioniernatuur en de initiatiefnemers van Noorderwold-Eemvallei bij het zoeken naar mogelijkheden om het project op relatief korte termijn, zo nodig op tijdelijke locaties, vlot te trekken.

21 HARDERBOS EN HARDERBROEK VERBONDEN

INDIENER

Vereniging Natuurmonumenten

Projectbeschrijving

Het project is geheel gehonoreerd en inmiddels gerealiseerd.

Met dit project verbindt Vereniging Natuurmonumenten twee natuurgebieden, Harderbos en Harderbroek, met elkaar. Doordat de grond al in bezit is van en wordt beheerd door de projectindiener, gaat het in dit project vooral om een bijdrage aan de inrichting van 15 ha nieuwe natuur en het ondersteunen van het proces om dit te realiseren.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond
					

Samenvatting project & procesvoortgang

In december 2016 is het project opgeleverd. De inrichtingskosten zijn binnen het toegekende budget gebleven.

Analyse Harderbos en Harderbroek verbonden

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is niet gewijzigd.

PLANNING

De werkzaamheden zijn in december 2016 afgerond en het project is opgeleverd. In maart 2017 is de financiële rapportage aangeleverd.

GROND

De grond voor het project is in eigendom bij Natuurmonumenten, er zijn geen aanvullende grondtransacties nodig geweest.

FINANCIËN

Het project is binnen de financiële kaders uit het toewijzingsbesluit van 17 december 2014 gebleven. De aanbesteding is, mede door een grondvraag van gemeente Zeewolde en werk-met-werk constructie, gunstig verlopen, waardoor de maximale inrichtingsvariant kon worden uitgevoerd.

DRAAGVLAK

Voor de realisatie van het project moest gebruik worden gemaakt van het terrein van een aangrenzende agrariër. Daarover zijn onderlinge afspraken gemaakt en de samenwerking is goed geweest. Toen na oplevering bleek dat de agrariër schade heeft geleden in de vorm van verzakking van het kavelpad, is daarvoor vanuit het resterende projectbudget een passende oplossing voor geboden. Over draagvlak zijn geen bijzonderheden te vermelden.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Het project is ruim binnen de (plannings)kaders van het programma Nieuwe Natuur tot realisatie gebracht.

JURIDISCH

N.v.t.

VERGUNNINGEN

N.v.t.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Voor dit project is geen verdienmodel voor beheer na tien jaar uitgewerkt, omdat de locatie onder het subsidiestelsel Natuur en Landschap valt, waarmee de financiën voor het beheer zijn geregeld. Om die reden heeft Natuurmonumenten alleen inrichtingsgeld toegewezen gekregen.

ONDERSTEUNING

Natuurmonumenten heeft gebruik gemaakt van het door de provincie beschikbaar gestelde voorbereidingsbudget. Het budget is besteed aan het voorbereiden van de vergunningaanvragen en de bestektekeningen. Gedurende de realisatie heeft de provincie relatief weinig tijd hoeven te steken in het project.

22 GOUDEN RANDEN LANGS PAMPUSHOUT

INDIENER

Stichting Het Flevo-landschap

Projectbeschrijving

Kern van het project is het ontwikkelen van een natte verbinding tussen de Lepelaarsplassen en het Kromslootpark en langs de Pampushout-Zuid. Een massief natuurgebied dicht bij de stad met een ecologische en recreatieve functie. Het project brengt twee ontwikkelingen samen: de ecozone Kromslootpark-Lepelaarsplassen en de ontwikkeling van het relatief jonge bosgebied de Pampushout. Het levert een groen uitloopgebied op tussen diverse stedelijke ontwikkelingen in bijvoorbeeld Poort en Noorderplassen.

Door Provinciale Staten zijn aan het project financiële middelen voor grondverwerving en voor het beheer voor 10 jaar in het vooruitzicht gesteld. Financiering voor de inrichting is in principe via het Ontwikkelingsplan Pampushout-Zuid en de wateropgave Almere Poort door gemeente Almere, Stichting Het Flevo-landschap en het Rijk afgedekt.

PROJECT STATUS

PROJECT GEHONOREERD	PLAN VAN AANPAK	INTENTIE- OVEREENKOMST	NADERE PLANUITWERKING	REALISATIE- OVEREENKOMST	REALISATIE
Status: afgerond	Status: afgerond	Status: afgerond	Status: opgestart	Status: nog niet gestart	Status: nog niet gestart
					

Samenvatting project & procesvoortgang

Cruciale factoren in het proces zijn de overdracht van de gronden van het RVB en het regelen van de bijdrage in de inrichting door gemeente Almere en/of Waterschap Zuiderzeeland. De realisatie-overeenkomst zal naar verwachting in de tweede helft van 2017 getekend worden.

De intentieverklaring is in het najaar van 2016 door Stichting Het Flevo-landschap en de provincie ondertekend. Aan deze overeenkomst is een 'Letter of Intent' toegevoegd, waarin de gemeente Almere uitspreekt positief tegenover de plannen te staan en vanuit een positieve grondhouding inzake bestemmingswijziging en inrichting van het gebied te gaan opereren. Spoedig na de ondertekening heeft Stichting Het Flevo-landschap een Plan van Aanpak opgeleverd, waarin de geplande activiteiten tot aan de ondertekening van een realisatieovereenkomst zijn benoemd.

Er is vanuit Stichting Het Flevo-landschap aan Almere het verzoek gedaan voor een bijdrage aan de inrichtingskosten vanuit de wateropgave (waterberging en kwaliteit) die gemeente Almere heeft. Op dit moment ligt deze vraag voor bij Almere. Er wordt naar gestreefd om de afspraken hierover voor de zomer van 2017 in een brief met toezegging vast te leggen.

Analyse Gouden Randen langs Pampushout

SCOPE VAN HET PROJECT

De scope van het project is niet veranderd.

PLANNING

In het najaar van 2016 is de intentieovereenkomst ondertekend. Snel daarna is een Plan van Aanpak goedgekeurd en is gestart met het opstellen van de planuitwerking. Er is geen reden om te veronderstellen dat de planning voor het tekenen van de realisatieovereenkomst in de loop van 2017 niet zal worden gehaald.

GROND

Begin januari 2017 is een uitgewerkt ontwerp voor het project gemaakt. Daarmee is er een gedetailleerd beeld beschikbaar van de locaties die bij de grondtransacties betrokken moeten worden. Over de grondverwerving is overleg gaande met het RVB, de huidige grondeigenaar. De grond wordt nu op jaarlijkse basis verpacht aan ERF BV. Het streven is om in de eerste helft van 2017 via de grondtafel van het programma Nieuwe Natuur de overdracht te effectueren.

FINANCIËN

De financiële middelen voor grondverwerving en beheer in de eerste tien jaar worden via het programma Nieuwe Natuur beschikbaar gesteld na het aangaan van de realisatieovereenkomst. De middelen voor het beheer na de eerste tien jaar moeten in overleg met de gemeente Almere en het Waterschap Zuiderzeeland gevonden worden. De 'Letter of Intent' van de gemeente Almere, die aan de intentieovereenkomst is toegevoegd, refereert daar ook aan. In de fase van planuitwerking, voor ondertekening van de realisatieovereenkomst, moet de financiële puzzel sluitend worden gemaakt.

DRAAGVLAK

Zowel vanuit de gemeente Almere als vanuit Stichting Het Flevo-landschap wordt aandacht besteed aan draagvlak. In Poortnieuws (huis aan huis krant Almere Poort en Hogekant) wordt over de ontwikkeling van de Gouden Randen langs de Pampushout gecommuniceerd met direct omwonenden. Het gaat om het ontwikkelen van natuur als buffer tussen grotendeels nog in te richten stedelijke gebieden. Er zijn geen signalen dat hier weerstand tegen zal zijn.

PROJECTPLAN & -UITWERKING

Nu de intentieovereenkomst is ondertekend werkt Stichting Het Flevo-landschap het project uit in een planuitwerking. Deze dient met een sluitende business case als basis voor het aangaan van de realisatieovereenkomst.

JURIDISCH

De gemeente Almere is voor het gebied waar de Gouden Randen langs de Pampushout liggen een bestemmingsplanprocedure opgestart. Dit bestemmingsplan geeft ruimte voor de Gouden Randen. Het ontwerpbestemmingsplan heeft eind 2016 ter inzage gelegen en het nieuwe bestemmingsplan zal naar verwachting medio 2017 in werking treden.

VERGUNNINGEN

Tot op heden niet aan de orde.

VERDIENMODEL T.B.V. BEHEER NA 10 JAAR

Nog niet georganiseerd. Binnen de uitwerking van het projectplan is het aan Stichting Het Flevo-landschap om hieraan, samen met gemeente Almere en mogelijk het Waterschap Zuiderzeeland, aandacht te besteden.

ONDERSTEUNING

Eind 2016 heeft een landschapsarchitect, die door de provincie is ingehuurd, een globaal inrichtingsplan voor de Gouden Randen langs de Pampushout gemaakt. Dit inrichtingsplan vormt de leidraad voor zowel de grondverwerving, het waterplan als voor de daadwerkelijke inrichting.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Afdeling Gebiedsprogramma's en Europa
Provincie Flevoland
Visarenddreef 1
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Contact:
Telefoon: 0320-265 265
E-Mail: info@flevoland.nl
www.flevoland.nl

April 2017